

Врз основа на член 20 од Статутот на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, член 14 од Деловникот за работа на Управниот одбор на Акционерското друштво за производство на електрична енергија, Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, Управниот одбор на Друштвото на состанокот одржан на 29.06.2023 година, донесе

ОДЛУКА

за усвојување на Финансиски извештаи за АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, за годината завршена на 31 декември 2022 година со Извештај на независниот ревизор РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

1. Се усвојуваат Финансиските извештаи за АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, за годината завршена на 31 декември 2022 година со Извештај на независниот ревизор РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје, бр.05-4089/1 од 29.06.2023 година.

2. Финансиските извештаи за АД Електрани на Северна Македонија, во државна сопственост, Скопје, за годината завршена на 31 декември 2022 година со Извештај на независниот ревизор РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје, се составен дел на оваа Одлука.

3. Оваа Одлука влегува во сила со денот на донесувањето.

УО бр. 02-4074/436/2
29.06.2023 година
Скопје

Изработил:И.Ј.Џикоски

Претседател,
Васко Стефанов

**Акционерско друштво за производство на електрична енергија
ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост
Скопје**

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

за годината завршена на 31 декември 2022

со

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

СОДРЖИНА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	3
БИЛАНС НА УСПЕХ / ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	7
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	8
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА	8
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ	10
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ	11

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО ВО 2022 ГОДИНА
ЗАВРШНА СМЕТКА ЗА 2022 ГОДИНА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До раководството и акционерите на АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените поединечни финансиски извештаи на АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје (Друштвото) коишто го вклучуваат извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2022 како и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и извештајот за парични текови за годината којашто завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со стандардите за ревизија кои што се во примена во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мислење со резерва.

Основи за мислење со резерва

Процена и обезвреднување на Недвижности, постројки и опрема, ревалоризациони резерви и останат капитал

Како што е обелоденето во Белешката 12.2 кон придружните финансиски извештаи, дел од недвижностите, постројките и опремата (НПО) за годината што завршува на 31 декември 2022 година се признати во износи кои базираат на порано важечките сметководствени прописи во Република Северна Македонија, а кои пропишуваат ревалоризација на набавната вредност и на исправката на вредноста на недвижностите, постројките и опремата со примена на општ индекс на цени на индустриските производи и примена на пропишани стапки на амортизација. Ваквиот сметководствен третман не е во согласност со барањата на МСС 16 - Недвижности, постројки и опрема, ниту со барањата на МСФИ 1 - Примена на Меѓународните стандарди за финансиско известување за прв пат. Другиот дел од НПО, кои се набавени по статусните промени од 01.09.2005 година, ентитетот ги води според амортизирана набавна вредност, што е во согласност со усвоените сметководствени политики. Вкупната вредност на недвижности, постројки и опрема кои се набавени пред 01.09.2005 година, согласно пресметки на раководството, изнесува 7.676.803 илјади денари (околу 25% од сегашната вредност на недвижностите, постројките и опремата). Со стандардните ревизорски постапки ние не бевме во можност да го оцениме ефектот на ревалоризацијата, како и на останат капитал, коишто износи се преземени со статусни промени во 2005 година, а се поврзани со преземените основни средства, како и ефектот на можна репроцена на основните средства.

Понатаму, раководството делумно ги проценило недвижностите, постројките и опремата за обезвреднување на средствата, што не е во согласност со Меѓународниот сметководствен стандард (МСС) 36 - Обезвреднување на средства. Поради природата на евиденциите на Друштвото ние не бевме во состојба да ги утврдиме ефектите врз вредноста на недвижностите, постројките и опремата, и ревалоризационите резерви на Друштвото на ден 31 декември 2022 година, ниту ефектите на нето резултатот за годината што завршува на истиот ден.

Обезвреднување на побарувања

Во согласност со Меѓународниот сметководствен стандард (МСС) 36 - Обезвреднување на средства, раководството на крајот на секој период на известување треба да оцени дали постои индикација дека вложувањето можеби е обезвреднето. Доколку

постои таква индикација, раководството треба да го процени надоместливиот износ на средството. Друштвото има дадени заеми на износ од 213.673 илјади денари, кои се презентирани во белешка 13.7 Останати побарувања, за кои Раководството нема направено тест на обезвреднување на побарувањата за дадени заеми, иако, согласно МСС 36 има индикации за обезвреднување на побарувањата. Следствено на тоа, ние не бевме во можност да ги утврдиме можните ефекти врз вредноста на овие побарувања во финансиските извештаи на Друштвото на ден 31 декември 2022 година, ниту ефектите на нето резултатот за годината што завршува тогаш.

Аванс кон добавувач и судска постапка

Како што е обелоденето во Белешката 12.2 кон придружните финансиски извештаи за авансите за основни средства дадени на добавувач во износ од 362.564 илјади денари се води судска постапка. Во 2021 година се носи пресуда на штета на АД ЕСМ пред арбитражен суд. Во 2022 година Друштвото прави резервирање за судски спор во износ од 571.950 илјади денари. Меѓутоа, раководството нема направено тест на обезвреднување на побарувања за дадени аванси, иако, согласно МСС 36 има индикации за обезвреднување. Следствено на тоа, ние не бевме во можност да ги утврдиме можните ефекти врз вредноста на побарувањата за аванси за основни средства во финансиските извештаи на Друштвото на ден 31 декември 2022 година, ниту ефектите на нето резултатот за годината што завршува тогаш.

Краткорочен дел од долгорочни кредити

Во билансот на состојба на 31.12.2022 година, Друштвото прикажува краткорочни финансиски обврски на вкупен износ од 1.171.524 илјади денари (белешка 15.5). Согласно спроведената ревизорска постапка за потврдување на комплетноста и точноста на краткорочниот дел од долгорочни кредити, ние утврдивме дека Друштвото не направило правилна класификација на краткорочен дел од долгорочни обврски, односно утврдивме дека краткорочните финансиски обврски се потценети за 688.138 илјади денари, додека долгорочните обврски се преценети за наведениот износ.

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за можните ефекти од прашањата на кои се укажува во пасусите Основи за мислење со резерва, поединечните финансиски извештаи ја презентираат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје заклучно со 31 декември 2022 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Нагласување на прашање

Континуитет

Без да дадеме натамошни квалификации во нашето мислење, посочуваме внимание на Белешка 3 во финансиските извештаи којашто укажува дека во 2021 и 2022 година

оперативното работење на Друштвото се одржува со субвенции од основачот Р.С.Македонија, кои што влијаат и на остварениот позитивен финансиски резултат од 2.250.391 илјади денари (добивка по оданочување). Овие услови укажуваат на постоење на материјална неизвесност којашто може да наметне значајно сомневање за способноста на Друштвото да продолжи врз основа на претпоставката за континуитет. Компанијата поради светската енергетска криза од страната на Собранието на Акционери е задолжена да ги обезбеди 100% од потребите на универзалниот снабдувач и загубите во дистрибутивната мрежа со цел да се заштити социјалната страна кај населението и малите компании. Овие обврски кои АД ЕСМ ги доби од Собранието на Акционери ги надминуваат законските обврски кои ги има АД ЕСМ за обезбедување електрична енергија, од овие причини Собранието на акционери се обврза дека ќе ги надомести трошоците кои ќе произлезат од зголемениот обем на обврски поради успешно справување со енергетската криза во Република Северна Македонија. Доколку АД ЕСМ ги исполнува своите обврски исклучиво по закон во услови без енергетска криза не би се довело во состојба да има потреба од помош.

Извештај за други правни и регулативни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работа во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва.

Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да изразиме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај за работа со годишната сметка и финансиските извештаи за истата деловна година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работа се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Во извештајот за сеопфатна добивка (биланс на успех) во годишниот извештај за работа и во годишната сметка, искажани се поголеми приходи и расходи во износ од 1.130.311 илјади денари, што не влијаело на зголемување или намалување на добивката за деловната година. Наведените износи се однесуваат на интерни односи помеѓу работни единици во единствениот правен субјект АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, коишто требало да бидат елиминирани.

Мислење

Освен за ефектите од прашањето на кое се укажува во претходниот пасус, податоците во годишниот извештај и годишната сметка се конзистентни со податоците во финансиските извештаи на АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје за 2021 година.

Скопје, 27.06.2023

Овластен ревизор
Јаглика Јорданова Андријеска

Друштво за ревизија
РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

RSM
Друштво за ревизија РСМ
МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

БИЛАНС НА УСПЕХ / ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

	Година завршена на 31.12	
	2022 МКД '000	2021 МКД '000
Приходи од продажба	22,334,253	10,333,989
Останати приходи од работењето	10,590,392	4,770,136
Приходи од работењето	32,924,646	15,104,125
Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	245,785	77,841
Залихи на готови производи и на недовршено производство на крајот на годината	290,734	245,785
Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	(44,949)	(167,944)
Трошоци за сировини и други материјали	6,217,906	2,873,701
Набавна вредност на продадени стоки	13,321,247	4,172,657
Услуги со карактер на материјални трошоци	2,962,120	2,604,850
Останати трошоци од работењето	778,282	727,047
Трошоци за вработени	3,542,692	3,732,488
Амортизација на материјалните и	2,460,826	2,577,428
Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни и тековни средства	254,011	197
Резервирања за трошоци и ризици	790,063	64,767
Останати расходи од работењето	38,557	197,982
Расходи од работењето	30,365,704	16,951,117
Приходи од финансирање	38,047	21,464
Расходи од финансирање	127,833	70,624
Добивка / (Загуба) пред оданочување	2,514,105	(1,728,207)
Данок на добивка	(263,716)	-
Нето добивка / загуба	2,250,389	(1,728,207)

Останата сеопфатна добивка	
Добивка за годината	2,250,389
Загуба за годината	(1,728,207)
Нето останата сеопфатна добивка	-
Нето останата сеопфатна загуба	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината	2,250,389
Вкупна сеопфатна загуба за годината	(1,728,207)

Овие финансиски извештаи се усвоени и одобрени од раководството на АД ЕЛЕКТРАНИ
 НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост

 Директор за финансиски
 работи
 Марија Пејкова

 Генерален директор
 Васко Стефанов

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

	Белешка	Година завршена на 31.12	
		2022	2021
		МКД '000	МКД '000
СРЕДСТВА			
Нематеријални средства	12.1	325,418	314,323
Материјални средства	12.2	36,701,129	35,655,569
Вложувања во недвижности	12.3	-	-
Долгорочни финансиски средства	12.4	385,802	623,882
Долгорочни побарувања	12.5	-	-
Одложени даночни средства	12.6	-	-
Долгорочни средства		37,412,348	36,593,775
Залихи	13.1	3,090,422	2,888,833
Нетековни средства кои се чуваат за продажба	13.2	-	-
Побарувања од поврзани друштва	13.3	404,483	50,255
Побарувања од купувачите	13.4	3,559,692	1,424,655
Побарувања од државата	13.5	499,236	806,597
Побарувања од вработените	13.6	1,537	1,392
Останати краткорочни побарувања	13.7	2,344,452	159,534
Краткорочни финансиски средства	13.8	15,528	29,026
Парични средства	13.9	2,548,743	1,112,759
Однапред платени трошоци	13.10	1,435,488	78,810
Тековни средства		13,899,581	6,551,862
ВКУПНО СРЕДСТВА		51,311,930	43,145,637
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал на содружниците	16	31,738,834	31,738,834
Останат капитал	16	6,260	1,432,049
Ревалоризациони резерви	16	1,022,393	1,022,393
Резерви	16	2,023,663	2,023,663
Акумулирана добивка/(загуба)	16	(934,212)	(631,794)
Добивка/(загуба) за годината		2,250,389	(1,728,207)
Капитал и резерви		36,107,327	33,856,938
Долгорочни резервирања	14.1	1,368,557	656,333
Долгорочни обврски	14.2	3,847,328	2,821,929
Одложени даночни обврски	14.3	-	-
Долгорочни обврски		5,215,886	3,478,262
Обврски кон поврзани друштва	15.1	466,931	82,972
Обврски кон добавувачите	15.2	1,482,642	3,071,913
Обврски кон државата	13.5	440,777	135,551
Обврски кон вработените	15.3	178,664	186,971
Останати краткорочни обврски	15.4	-	-
Краткорочни финансиски обврски	15.5	1,172,131	1,038,117
Однапред пресметани обврски	15.6	6,247,571	1,294,914
Тековни обврски		9,988,717	5,810,437
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		51,311,929	43,145,637

Овие финансиски извештаи се усвоени и одобрени од раководството на АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост.

Директор за финансиски работи
 Марија Пејкова

Генерален директор
 Васко Стефанов

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА

МКД '000	Капитал	Останат капитал	Ревалоризациони резерви и разлики од вреднување на компоненти на останата сеопфатна добивка	Резерви	Акумулирана добивка/ (загуба)	Вкупно
2021						
Состојба на 1 јануари	31,738,834	1,432,049	1,022,393	2,424,969	(1,033,101)	35,585,144
Издвојување на законски резерви				(401,306)	401,306	-
Корекција					1	1
Нето добивка/загуба за годината					(1,728,207)	(1,728,207)
Состојба на 31 декември	31,738,834	1,432,049	1,022,393	2,023,663	(2,360,002)	33,856,938
2022						
Состојба на 1 јануари	31,738,834	1,432,049	1,022,393	2,023,663	(2,360,002)	33,856,938
По одлука трансформација на останат капитал во резерви		(1,425,789)		1,425,789		-
Покривање на акумулирани загуби				(1,425,789)	1,425,789	-
Нето добивка/загуба за годината					2,250,390	2,250,390
Состојба на 31 декември	31,738,834	6,260	1,022,393	2,023,663	1,316,177	36,107,327

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ

Извештај за парични текови

МКД '000	2022	2021
А Парични текови од оперативни активности		
Нето добивка / (загуба) пред оданочување	2,514,105	(1,033,101)
Усогласувања за:		
Амортизација	2,460,826	2,513,842
Вредносно усогласување на побарувања	5	1,979
Вредносно усогласување на залихи	-	20
Отпис на побарувања/обврски	(32,581)	(39,370)
Вишоци	(58)	(48)
Кусоци	33	1,033
Добивка од продажба на ОС	-	-
Загуба од расходување или од продажба на ОС	108	-
Неотпишана вредност на продадени ОС	-	-
Капитализација на сопствено производство	-	-
Вреднување на долгорочни материјални средства	-	-
Долгорочни резервирања	712,225	(817,694)
Вредносно усогласување на вложувања	-	-
Корекција во капитал (отстапување на ОС помеѓу подружници)	-	-
Приходи од вложувања, нето	(9,282)	-
Приходи/расходи за камати, нето	105,160	72,288
Оперативна добивка пред промени во обртниот капитал	5,750,539	698,949
Намалување/(Зголемување) на залихите	(201,564)	188,433
Намалување/(Зголемување) на нетековни средства за продажба	-	-
Намалување/(Зголемување) на побарувања од поврзани друштва	(354,227)	102,525
Намалување/(Зголемување) на побарувања од купувачите	(1,896,960)	506,268
Намалување/(Зголемување) на побарувања од државата	307,361	(9,967)
Намалување/(Зголемување) на побарувања од вработените	(145)	670
Намалување/(Зголемување) на останатите краткорочни побарувања	(2,184,918)	6,285
Намалување/(Зголемување) на краткорочни финансиски средства	13,498	1,853,735
Намалување/(Зголемување) на АВР	(1,356,678)	38,169
Зголемување/(Намалување) на обврските кон поврзани друштва	383,960	30,466
Зголемување/(Намалување) на обврските кон добавувачите	(1,556,690)	659,995
Зголемување/(Намалување) на обврските кон државата	41,511	(50,883)
Зголемување/(Намалување) на обврските кон вработените	(8,307)	(4,370)
Зголемување/(Намалување) на останатите краткорочни обврски	-	-
Зголемување/(Намалување) на ПВР	4,952,657	75,437
Зголемување/(Намалување) на долгорочни обврски	-	-
Парични средства кои произлегуваат од работењето	3,890,036	3,567,972
Платени камати	(119,361)	(99,436)
Платен данок на добивка	-	(13,405)
Нето парични текови од оперативни активности	3,770,675	3,455,131
Б Парични текови од инвестициони активности		
Купување на недвижности, материјални и нематеријални средства	(3,517,743)	(2,279,484)
Продажба на недвижности, материјални и нематеријални средства	155	3,371
Продажба на акции/удели	-	-
Примени камати	14,201	27,148
Примени дивиденди	9,282	-
Купување на акции/удели	-	-
Нето парични текови од инвестициони активности	(3,494,104)	(2,248,965)
В Парични текови од финансиски активности		
Прилив/(одлив) по основ на долгорочни кредити	1,025,399	(1,188,032)
Прилив/(одлив) по основ на краткорочни кредити	134,014	(79,145)
Зголемување на капиталот (издавање на акции)	-	-
Исплата на дивиденди	-	-
Нето парични текови од финансиски активности	1,159,413	(1,267,177)
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства	1,435,984	(61,011)
Парични средства на почетокот на годината	1,112,759	557,008
Парични средства на крајот на годината	2,548,743	495,997

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТО ЗА ДРУШТВОТО

АД Електрани на Северна Македонија (АД ЕСМ) е акционерско друштво во државна сопственост, формирано со поделбата на Електростопанство на Македонија АД Скопје. Преструктурирањето е завршено на 1 септември 2005 година и друштвото е регистрирано во Судот во Скопје под трег.бр.5021/05 од 9 септември 2005 година. Основна дејност на Друштвото е производство на електрична енергија. Оперативната структура на Друштвото е составена од Дирекција и 7 регистрирани производствени единици и тоа ХЕС Црн Дрим, ХЕЦ Тиквеш, ХЕС Маврово, ХЕС Треска, РЕК Осломеј, РЕК Битола и Енергетика.

На 18 ноември 2005 година, Регулаторната Комисија за Енергетика на Република Северна Македонија има донесено Одлука за издавање на лиценца за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија за АД ЕСМ, под евидентен број ЕЕ – 05.01.1/5. Временскиот период на важење на лиценцата е 35 години и е со важност до 1 Ноември 2040 година.

Поврзани субјекти на Друштвото се:

Зависни друштва	
Фабрика за одржување, обнова и транспорт (ФОРТ) ДООЕЛ Осломеј	100%
Фабрика за опрема и резервни делови (ФОД) ДООЕЛ Новаци	100%
ЕСМ ПРОДАЖБА ДООЕЛ Скопје	100%
ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ Скопје	100%
ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	100%
ЕСМ ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	100%
ЕСМ СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	100%
ЕСМ МОЛИКА ДООЕЛ Битола	100%
СКИ ЦЕНТАР ПОПОВА ШАПКА ДООЕЛ Тетово	100%
ЕСМ ТОПЛИФИКАЦИЈА БИТОЛА ДООЕЛ с.Новаци	100%

Во текот на 2017 год беа ликвидирани заеднички вложувања во: ЕЛМЕ Снабдување доо Скопје, ЕЛМЕ Дистрибуција доо Скопје и ЕЛМЕ Производство доо Скопје. Во ликвидираниите заеднички вложувања АД ЕСМ поседувал 50% од основачките влогови.

На 20 март 2006 година, со Одлука број 02-410 од Регулаторна Комисија за Енергетика на Република Северна Македонија, АД ЕСМ доби лиценца за Подружница Енергетика-Скопје за вршење на енергетска дејност и тоа :

- производство на топлинска енергија
- дистрибуција на топлинска енергија
- снабдување со топлинска енергија

На 22 Декември 2008 година, со Одлука број 02-2187/1 и Одлука број 02-2188/1 од Регулаторна Комисија за Енергетика на Република Северна Македонија, АД ЕСМ доби лиценца за Подружница Енергетика-Скопје за вршење на енергетска дејност и тоа :

- дистрибуција на електрична енергија
- снабдување со електрична енергија

Основната главнина на Друштвото согласно акционерската книга издадена од Централен депозитар се состои од 31.738.878 обични акции кои не котираат на берза, а номинална вредност на една акција изнесува 1.000 денари.

На 31 декември 2022 година, Друштвото има 4.258 вработени (2021 година: 4.589 вработени).

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ЕМБС	6023754
Целосен назив на правното лице	Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје
Седиште	У л. 11-ТИ ОКТОМВРИ Бр.9 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР ЦЕНТАР
Вид на субјект на упис	АД
Датум на основање	30.6.2005
Големина на правниот субјект	голем
Организационен облик	05.5 - акционерско друштво

Основна главнина

Паричен влог МКД	0,00
Непаричен влог МКД	31.738.878.000,00
Уплатен дел МКД	31.738.878.000,00
Вкупно основна главнина МКД	31.738.878.000,00

Сопственици

ЕМБС	4064674
Назив	ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА Скопје
Адреса	Ул. БУЛЕВАР ИЛИНДЕН Бр.2 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР ЦЕНТАР
Држава	Република Северна Македонија
Тип на сопственик	Основач/сопственик / Основач
Паричен влог МКД	0,00
Непаричен влог МКД	31.738.878.000,00
Уплатен дел МКД	31.738.878.000,00
Вкупно основна главнина МКД	31.738.878.000,00

Дејност:

Приоритетна дејност / Главна приходна шифра	35.11	Производство на електрична енергија
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС		
<p>Евидентирани се дејности во надворешниот промет</p> <ul style="list-style-type: none"> - Лиценца од РКЕ на РМ за вршење на енергетска дејност производство на електрична енергија бр. 02-1391/1 од 18.11.2005 год. изменета со Одлука на РКЕ на РМ УП1.бр.07-261/14 од 24.12.2014 година и со Одлука на РКЕ на РМ УП1.бр.07-261/14 од 06.02.2017 год, со евидентен број на лиценца бр.ЕЕ-05.01.1/05.2/14.2/17, со временски период на важење од 35 год. до 24.12.2049 год. - Лиценца од РКЕ на РМ за вршење на енергетска дејност снабдување со топлинска енергија УП 1 бр. 11-19/16 од 28.06.2016 год. со евидентен број 		

на лиценца бр.ТЕ-15.03.1/16 од 28.06.2016 год . со временски период на важење од 10 год. до 28.06.2026 год.

- Лиценца од РКЕ на РМ за вршење на енергетска дејност производство на топлинска енергија бр. ТЕ-01.01.1/06 од 20.03.2006 год. со временски период на важење од 35 год . до 20.03.2041 год.
- Лиценца од РКЕ на РМ за вршење на енергетска дејност дистрибуција на топлинска енергија бр. ТЕ-02.02.1/06 од 20.03.2006 год. со временски период на важење од 35 год . до 20.03.2041 год.
- Лиценца од РКЕ на РМ за вршење на енергетска дејност снабдување со електрична енергија на тарифни потрошувачи бр. 02-2188/1 од 22.12.2008 год. изменета со Одлука на РКЕ на РМ УП1.бр.12-19/17 од 06.02.2017 год, со евидентен број на лиценца бр. ЕЕ -32.08.1/08.2/17, со временски период на важење од 10 год. до 22.12.2018 год.
- Лиценца од РКЕ на РМ за вршење на енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија бр. 02-2187/1 од 22.12.2008 год. измената со Одлука на РКЕ на РМ УП1.бр.12-18/17 од 06.02.2017 година, со евидентен број на лиценца бр. ЕЕ-31.03.1/08.2/17, со временски период на важење од 35 год . до 22.12.2043 год.
- Лиценца од РКЕ на РМ за вршење на енергетска дејност снабдување во краен случај со електрична енергија УП1.бр.07-18/14 од 27.02.2014 година изменета со Одлука на РКЕ на РМ УП1.бр.07-18/14 од 06.02.2017 год, со евидентен број на лиценца бр.ЕЕ-161.12.1/14.2/17, со временски период на важење од 35 год. до 27.02.2049 год.

**Овластувања:
Управител**

Име	ВАСКО СТЕФАНОВ
Овластувања	Претседател на Управен одбор, Генерален директор

2. ОСНОВИ ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Финансиските извештаи на Друштвото се изготвени во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Финансиските извештаи се изготвени со употреба на концептот на набавната вредност.

Финансиските извештаи се изготвени врз претпоставка на континуитет во работењето, односно Друштвото нема намера и нема причини да го прекине стопанисувањето во блиска иднина.

Финансиските извештаи се прикажани во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Со овие сметководствени политики се регулираат прашања во врска со финансиската состојба, успешноста и промените во финансиската состојба на Друштвото. Усогласеноста со сметководствените политики и прашањата што тие ги регулираат се во функција на Раководството на Друштвото при подготовка, презентирање и обелоденување на финансиските извештаи.

Сметководствените политики на Друштвото опфаќаат специфични принципи, основи, конвенции, правила и практики кои се применуваат при приготвување и презентирање на финансиските извештаи.

Со примена на овие политики се овозможува финансиските извештаи на Друштвото да бидат споредливи во тековната година со извештаите од претходните години, како и со финансиските извештаи од другите друштва.

Сметководствените политики се применуваат по принципот на конзистентност за слични трансакции, други настани и услови.

Континуитет на работењето

во 2021 и 2022 година оперативното работењето на Друштвото се одржува со субвенции од основачот Р.С.Македонија, кои што влијаат и на остварениот позитивен финансиски резултат од 2.250.391 илјади денари (добивка по оданочување). Овие услови укажуваат на постоење на материјална неизвесност којашто може да наметне значајно сомневање за способноста на Друштвото да продолжи врз основа на претпоставката за континуитет. Основачот во текот на енергетската криза континуирано го поддржува работењето на Друштвото преку субвенционирање на работењето и преку тоа ја покажува намерата да продолжи да ги поддржува активностите на Друштвото и да дава финансиска и останата поддршка на активностите на Друштвото во наредните 12 месеци.

Компанијата поради светската енергетска криза од страната на Собранието на Акционери е задолжена да ги обезбеди 100% од потребите на универзалниот снабдувач и загубите во дистрибутивната мрежа со цел да се заштити социјалната страна кај населението и малите компании. Овие обврски кои АД ЕСМ ги доби од Собранието на Акционери ги надминуваат законските обврски кои ги има АД ЕСМ за обезбедување електрична енергија, од овие причини Собранието на акционери се обврза дека ќе ги надомести трошоците кои ќе произлезат од зголемениот обем на обврски поради успешно справување со енергетската криза во Република Северна Македонија. Доколку АД ЕСМ ги исполнува своите обврски исклучиво по закон во услови без енергетска криза не би се довело во состојба да има потреба од помош.

Земајќи ги предвид сите овие факти, раководството има заклучено дека користење на принципот на континуитет како основа за подготовка на поединечните финансиски извештаи е соодветно со оглед на тоа што се очекува Друштвото, со постојана поддршка од основачот – Р.С.Македонија, да биде способно да ги искористи своите средства и да ги

исплати своите обврски, во вообичаениот тек на работење, без притоа да мора да прекине со работење или да се ликвидира во блиска иднина.

3.1. Презентирање на финансиски извештаи

Финансиските извештаи претставуваат структурирана прикажување на финансиската состојба и финансиската успешност на Друштвото .

Целта на финансиските извештаи е да обезбедат информации за финансиската состојба, финансиската успешност и паричните текови на Друштвото кои се корисни за Раководството на Друштвото во донесување на економски одлуки.

Финансиските извештаи, исто така, ги покажуваат резултатите од управување на Раководството со ресурсите кои му се доверени .

Согласно претходно наведените цели финансиските извештаи обезбедуваат информации за:

- Средствата,
- Обврските,
- Главнината,
- Приходите и расходите, вклучувајќи ги добивките и загубите,
- Паричните текови,
- Уплати од и распределби на сопствениците во нивно својство како сопственици.

Финансиските извештаи, Друштвото ги прикажува со еднаква важност, и тоа:

- Извештај за финансиската состојба на крајот на периодот,
- Извештај за сеопфатна добивка за периодот,
- Извештај за промена на главнината на капиталот, Извештај за парични текови за периодот,
- Белешки, кои опфаќаат преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации,
- Извештај за финансиската состојба на почетокот на најраниот споредбен период кога Друштвото применува сметководствена политика ретроспективно или прави ретроспективно повторно прикажување на ставки во своите финансиски извештаи или кога врши рекласификација на ставки во своите финансиски извештаи.

Финансиските извештаи ги содржат следните општи карактеристики :

- Објективно презентирање и усогласеност со МСФИ - бара верно претставување на ефектите на трансакции, други настани и состојби во согласност со дефинициите и критериумите за признавање на средства, обврски, приходи и расходи.
- Финансиските извештаи на Друштвото се подготвуваат врз основа на претпоставката за Континуитет во работењето.
- Пресметковна основа во сметководството се користи за признавање на ставките како средства, обврски, приходи и расходи, кога тие ги исполнуваат критериумите за признавање на соодветните елементи.
- Материјалноста и собирањето ја истакнува потребата за презентирање посебно на секоја материјална група според нивната природа или функција.
- Друштвото одвоено ги прикажува средствата и обврските и приходите и расходите и нема да врши нивно Пребивање, освен ако тоа не го дозволува некој МСФИ.

- Друштвото презентира комплетен сет на финансиски извештаи квартално и годишно.
- Друштвото обелоденува Споредбени информации за претходниот период за сите износи прикажани во финансиските извештаи за тековниот период.
- Конзистентното презентирање на финансиските извештаи подразбира задржување на начинот на презентирање и класификација на ставките од еден до друг период.

Идентификување на финансиските извештаи

Друштвото јасно го идентификува секој финансиски извештај и белешките кон финансиските извештаи и истите треба да се разликуваат од другите информации од годишните извештаи. За да бидат разбирливи презентираниите информации во финансиските извештаи и белешките на Друштвото, ги прикажува истакнатото следните информации:

- Името на известувачкото друштво или други начини за идентификација и било какви промени во тие информации од крајот на претходниот период на известување,
- Дали финансиските извештаи се на Друштвото или група на друштва,
- Датумот на крајот на периодот на известување или периодот покриен со сетот на финансиските извештаи или белешки,
- Валутата во која се известува, како што е дефинирано во сметководствениот стандард за ефекти од промени на девизни курсеви,
- Нивото на користениот начин на заокружување во презентирањето на износите во финансиските извештаи.

Финансиските извештаи Друштвото ги прави поразбирливи со презентирање на информациите во илјади или во целосни единици на известувачката валута со обелоденување на нивото на заокружување, непропуштајќи материјални битни информации.

Извештај за Финансиската состојба

Минимум информации презентирани во Извештајот за финансиската состојба вклучуваат одделни линиски ставки во кои се прикажани следните износи:

- а) Недвижности, постројки и опрема,
- б) Вложување во недвижности,
- в) Нематеријални средства,
- д) Финансиски средства, исклучувајќи ги износите прикажани во точките (д), (ж) и (з),
- е) Вложувања евидентирани со примена на методот на главнина,
- ф) Биолошки средства,
- г) Залихи,
- х) Побарувања од купувачите и други побарувања,
- и) Пари и парични еквиваленти,
- ј) Збирот на средствата кои се класифицирани како средства кои се чуваат за продажба и средства вклучени во групи за отуѓување класифицирани како средства кои се чуваат за продажба согласно меѓународниот стандард за финансиско известување - Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење,
- к) Обврски спрема добавувачи и други обврски,
- л) Резервирања,

- m) Финансиски обврски, исклучувајќи ги износите прикажани во точките (и) и (j),
- n) Обврски и средства за тековен данок, како што се дефинирани во сметководствениот стандард - Даноци на добивка,
- o) Одложени даночни обврски и одложени даночни средства, како што се дефинирани во сметководствениот стандард - Даноци на добивка,
- p) Обврски вклучени во групите за отуѓување класифицирани како такви кои се чуваат за продажба во согласност со меѓународниот стандард за финансиско известување - Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење,
- q) Неконтролирано учество, презентирано во рамките на главнината,
- r) Издаден капитал и резерви кои им се припишуваат на сопствениците на матичното друштво.

Извештај за сеопфатна добивка

Друштвото ги прикажува сите ставки на приходи и расходи признаени во периодот во единствен Извештај за сеопфатна добивка.

Минимум информации кои се презентирани во Извештајот за сеопфатна добивка се вклучени во одделни линиски ставки во кои се прикажани следните вредности:

- a) Приходи,
- b) Финансиски трошоци,
- c) Удел во добивката или загубата на придружните друштва и заеднички вложувања кои се евидентирани според методот на главнина,
- d) Даночни расходи,
- e) Единствен износ кој го опфаќа збирот на:
 - Добивка или загуба по оданочување за прекинато работење,
 - Добивка или загуба по оданочување признаена при мерењето до објективна вредност намалена за трошоците за продажба или при отуѓување на средствата или група (и) за отуѓување кои го сочинуваат прекинатото работење.
- f) Добивка или загуба,
- g) Секоја компонента на останата сеопфатна добивка класифицирана според природата, исклучувајќи ги износите наведени во точка (ж),
- h) Удел во останата сеопфатна добивка на придружени друштва и заеднички вложувања евидентирани според методот на главнина,
- i) Вкупна сеопфатна добивка.

Друштвото ги признава сите ставки на приходи и расходи за периодот во добивка или загуба, освен кога некој меѓународен стандард за финансиско известување бара или дозволува поинаку.

Друштвото го обелоденува износот на данок на добивка кој се однесува на секоја компонента на останатата сеопфатна добивка, вклучувајќи корекции за рекласификација било во Извештајот за сеопфатна добивка или во белешките.

Извештај за промени во главнината

Во Извештајот за промени во главнината се презентирани сеопфатната добивка за периодот, секоја компонента на главнината и нивно меѓусебно усогласување на почетокот и на крајот на периодот, одвоено обелоденувајќи ги промените кои се резултат на:

- Добивката или загубата,
- Секоја ставка на останата сеопфатна добивка.

Извештај за парични текови

Извештајот за парични текови обезбедува информации за проценка на способноста на Друштвото да генерира пари и еквиваленти на пари, како и потребите на Друштвото за искористување на тие парични текови.

Во извештајот се прикажуваат паричните текови во периодот класифицирани како оперативни, вложувачки и финансиски активности на начин кој е најпогоден за деловното работење.

Согласно потребите на Друштвото Известувањето за паричните текови од оперативни активности се извршува со примена на индиректен метод, при што нето добивката или загубата се корегира за ефектите на трансакциите од непарична природа (амортизација, резервирања, одложени даноци, курсни разлики, нераспределени добивки и сл.), било какво одложување или разграничување на минати или идни оперативни парични примања или плаќања.

Белешки кон Финансиските извештаи

Белешките на систематски начин ги обелоденуваат информациите барани со МСФИ а кои не се презентирани на друго место во финансиските извештаи, но се релевантни за разбирање за било кој од нив. Друштвото ја поврзува секоја ставка во извештаите за финансиска состојба и за сеопфатна добивка, одделниот биланс на успех, извештаите за промени на главнината и за паричните текови со секоја поврзана информација во белешките, како и обелоденување на сметководствените политики.

Сметководствени проценки

Доколку одредени ставки во финансиските извештаи, како резултат на неизвесностите вградени во деловните активности, неможат прецизно да се измерат ќе се пристапи кон нивна проценка.

Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположиви информации. Проценките можат да бидат потребни за:

- Ненаплативите побарувања,
- Застареноста на залихите,
- Објективната вредност на финансиските средства или финансиските обврски, корисниот век на употреба или очекуваниот модел на трошење на економските користи на средствата кои се амортизираат,
- Гаранциски обврски.

Сметководствените проценки (погоре наведени) во Друштвото ќе ги вршат Стручни комитети формирани од Раководството на Друштвото. Доколку со сметководствената проценка се утврди промена на средствата и обврските, таа треба да биде признаена со исправка на сметководствената вредност на поврзаното средство или обврска. Ефектот од промената кој се однесува на тековниот период се признава како приход или расход во тековниот период.

Користењето на разумни проценки претставува основен дел од подготвувањето на финансиските извештаи на Друштвото и не ја намалува нивната веродостојност.

Друштвото ја обелоденува природата и износот на промената на сметководствената проценка која има влијание на тековниот период или се очекува да има влијание во идните периоди кога е непрактично да се процени износот на влијанието.

Доколку износот на влијанието во идните периоди не е обелоденет заради тоа што е непрактично тој да се процени, Друштвото треба да го обелодени тој факт.

Грешки од претходен период

Материјално значајна грешка која е откриена во тековниот период, а се однесува на претходен период и која има значајно влијание на финансиските извештаи на еден или повеќе претходни периоди, со што претходните финансиски извештаи не може да се сметаат за веродостојни, се смета за грешка од претходен период.

Грешката од претходниот период се корегира со ретроактивно повторно прикажување, освен до степен до кој е непрактично да се утврдат ефектите кои се специфични за периодот на кумулативниот ефект од грешка.

Доколку грешката настанала пред најраниот претходен период кој е презентираан во финансиските извештаи, треба повторно да се прикаже почетната состојба на средствата, обврските и главнината за најраниот претходен период кој е презентираан.

Материјално безначајните грешки се признаваат како приход или расход на тековниот период.

Материјалноста на грешката се проценува од случај до случај во моментот кога ќе се открие грешката.

3.2. Залихи

Залихите се средства во форма на суровини или помошни материјали, резервни делови, ситен инвентар, гуми и лигнит кои се употребуваат во процесот на производство.

Набавна вредност на залихите треба да ги опфати сите трошоци за набавка, трошоци за конверзија и други трошоци направени за залихи да се доведат до нивна сегашна локација и потреба.

Трошоци за набавка ги опфаќаат: набавната цена зголемена за царината и зависните трошоци (трошоци за осигурување, превоз, манипулативни трошоци, трошоци кои не се одбиваат) и други трошоци кои директно можат да се додадат за стекнување на залихите. Трговските попусти и работи се одземаат при утврдувањето на трошоците за набавка.

Трошоци за конверзија на залихите на недовршено производство (лигнит) ги вклучуваат трошоците што се директно поврзани со единиците за производство, како што е директниот труд и системската алокација на фиксните и варијабилните општи трошоци на производство кои се направени за конвертирање на суровините во готови производи.

Трошочни формули

Набавната вредност на залихите во Друштвото е определена со користење на трошочната формула на пондериран просек за сите залихи.

Според трошочната формула на пондериран просек, набавната вредност на секоја ставка е определена од пондериран просек на набавната вредност на ставки на почеток на периодот и на набавната вредност на ставки набавени или произведени во текот на периодот. Просекот може да се пресметува со секоја дополнителна испорака.

Признавање на расход

Намалувањето на вредноста на залихите се спроведува континуирано, а врз основа на проценка за оштетеност, дотраеност на залихите и слично на предлог на формирани Стручни комисии од Друштвото.

Причини за намалување на вредноста на залихите се оштетување на залихите, технолошка застареност на залихите, губиток на квалитет, дотраеност и нивна неупотребливост. Истите ќе бидат утврдени од страна на Стручни технички комисии формирани од Раководството на Друштвото, и на нивен предлог ќе се врши корекција на вредноста на залихите, при што намалувањето на вредноста на залихите до нето реализационата вредност ќе биде на товар на расходите.

Раководството на Друштвото донесува одлука да се формираат Стручни технички комисии кои ќе доставуваат извештај за стратешките залихи, најмалку еднаш годишно.

Ситниот инвентар и автогумите при ставањето во употреба се отпишуваат еднократно и во целост.

3.3. Даноци на добивка

Друштвото оданочивата добивка и оданочивата загуба ја искажува во финансиските извештаи согласно законските прописи и таа претставува добивка, односно загуба за периодот за кој се известува и според која се плаќа данокот на добивка.

3.4. Недвижности, постројки и опрема

Во однос на сметководствениот третман на недвижностите, постројките и опремата во финансиските извештаи треба да се разликуваат информациите за вложување во истите и промените во таквото вложување. Во контекст на претходното, главните прашања во сметководството за недвижности, постројки и опрема се признавањето на средствата, утврдувањето на нивните сметководствени вредности и расходите за депрецијација (амортизација) и загубите од обезвреднувањето на средствата што треба да бидат признаени во врска со нив.

Потребно е расудување при применување на критериумите за признавање на ставка за недвижности, постројки и опрема, така што може да биде соодветно да се сумираат индивидуални значајни ставки, како што се калапи, алатки и матрици, и критериумите да се применат на сумирана вредност.

Друштвото според критериумот на признавање ги вреднува трошоците на сите свои недвижности, постројки и опрема во времето на нивното настанување. Овие трошоци ги вклучуваат почетните трошоци за да се стекне или изгради ставка од недвижности, постројки и опрема и последователни трошоци направени за да се додаде или замени дел од некоја ставка или истата да се сервисира.

Под сметководствена вредност се подразбира набавната вредност која го претставува износот на платени пари или парични еквиваленти или објективната вредност на друг надоместок даден за стекнување на средството во времето на негово стекнување или изградба, или кога е применливо, износот што може да му се припише на тоа средство кога првично ќе биде признаено во согласност специфичните барања на други МСФИ.

Недвижности, постројки и опрема се материјални средства кои што:

- се чуваат за користење во производството или обезбедување на производи или услуги, за изнајмување на други или за административни цели,
- се очекува да бидат користени во текот на повеќе од еден период.

Набавната вредност на ставка од недвижности, постројки и опрема треба да биде признаена како средство само ако:

- е веројатно дека идните економски користи поврзани со средството ќе претставуваат прилив за Друштвото,
- набавната вредност на средството може веродостојно да се измери.

Главните резервни делови и расположивата опрема што се очекува да биде ставена во функција се квалификува како недвижности, постројки и опрема кога ќе се користи повеќе од еден период.

Ако резервните делови и опремата за сервисирање се употребат само заедно со ставка од недвижности, постројки и опрема, тие се сметаат како недвижности, постројки и опрема. Во спротивно, резервните делови и опремата за сервисирање се евидентираат како залиха и како се трошат се признаваат во добивката и загубата како расход

Набавната вредност на ставка од недвижности, постројки и опрема ги вклучува елементите:

- Набавна цена, вклучувајќи царина и неповратни даноци на набавка, по одземање на трговски попусти и работи,
- Сите трошоци кои директно може да се припишат на носење на средството до локацијата и состојбата во која тоа е оперативно способно на начин предвиден од страна на раководството ,
- Првичната проценка на трошоците за демонирање и отстранување на средството и обновување на просторот каде што тоа е лоцирано , обврската за која Друштвото ги прави овие трошоци било кога средството е стекнато или како последица од користењето на средството во текот на одреден период за цели различни, отколку произведување залихи во текот на тој период.

Трошоци кои во Друштвото треба директно да се препишат на носење на средство до локација и состојба во која тоа е оперативно способно, се следните:

- Трошоци за користи на вработените коишто настануваат директно од изградбата или стекнувањето на ставката од недвижности, постројки и опрема,
- Трошоци за подготовка на локација,
- Првични трошоци за испорака и манипулирање,
- Трошоци за инсталирање и монтирање,
- Трошоци за тестирање дали средството соодветно функционира, по одземање на нето примањата од продажба на било кои ставки произведени додека средството се носи до локацијата и состојбата во која тоа оперативно е способно (како што се примероци произведени кога се тестира опремата) , Надоместоци на професионалци.

Набавна вредност на средството кое се произведува во сопствена режија се определува со користење на истите принципи како и за стекнато средство и сите интерни добивки се елиминираат при определувањето на истата.

Мерење на набавна вредност на ставка од недвижности, постројки и опрема е паричниот ценовен еквивалент на датумот на признавање. Ако плаќањето е одложено по нормалниот кредитен рок, разликата помеѓу паричниот ценовен еквивалент и вкупното плаќање се признава како расход за камата во текот на времетраењето на кредитот, освен ако таквата камата е капитализирана во согласност со сметководствениот стандард Трошоци за позајмување .

По признавањето како средство, ставка од недвижности, постројки и опрема треба да се евидентира според Трошочен модел, односно по нејзината набавна вредност минус акумулираната депрецијација (амортизација) и акумулираните загуби поради обезвреднување.

Депрецијацијата (амортизацијата) е системска распределба на износот по кој што се депрецира (амортизира) средството во текот на неговиот корисен век на употреба.

Користениот Метод на депрецијација (амортизација) го одразува начинот на кој се очекува да бидат потрошени идните економски користи од средството од страна на Друштвото. Друштвото го применува праволинискиот метод на пресметка на депрецијација (амортизација) според кој депрецираниот (амортизираниот) износ на средството системски да се алоцира во текот на користењето на средството и се применува конзистентна од период во период.

Друштвото пресметката на депрецијацијата (амортизацијата) ќе ја врши врз основа на следните елементи:

- Набавна вредност,
- Корисен век на употреба (временски период во кој едно средство се очекува да биде користено).

Корисниот век на употреба, односно рокот на отпишување на средствата се одредува согласно пропишаните стапки.

Корисниот век на употреба на средствата Друштвото го проценува на следниот начин:

Средства	Корисен век на употреба	Годишна стапка на депрецијација (амортизација)
Градежни објекти на високоградба и нискоградба од армирана бетонска и метална конструкција и градежни објекти кои се сметаат за самостојни градежни објекти	40 години	2,5%
Градежни објекти на нискоградба со горен строј	33 години	3,0%
Градежни објекти на високоградба и нискоградба од дрвена конструкција	20 години	5,0%
Останати неспомнати градежни објекти	10 години	10%
Опрема на производство на електрична и топлотна енергија	20 години	5,0%
Погонски и деловен инвентар (машински елементи, транспортни средства и уреди)	10 години	10%
Мебел и деловен инвентар, како и друга опрема за вршење канцелариски работи	5 години	20%
Компјутерска и телекомуникациска опрема, патнички возила и приклучни возила	4 години	25%
Останата неспомната опрема	10 години	10%

Средствата кои не се опфатени во горе наведените групи, а имаат корисен век на употреба до 4 години имаат третман на ситен инвентар.

Основица за пресметување на депрецијацијата (амортизацијата) претставува набавната вредност на постојаните средства утврдена во согласност со сметководствениот стандард и истата започнува да се пресметува откако средството ќе се активира за вршење на основната дејност (односно станува расположливо за употреба).

Пресметување на депрецијацијата (амортизацијата) престанува кога ќе се надомести вредноста која претставува основица за пресметување на депрецијацијата (амортизацијата), односно кога износот на набавната вредност на средствата е еднаков со отпишаната вредност иако средството може и понатаму да се употребува.

Средствата кои во целост се депрецирани (амортизирани, отпишани) се задржуваат во евиденцијата и се искажуваат во билансот на состојба до моментот на нивното продавање, подарување, отуѓување на друг начин или уништување.

Промените на вредноста која претставува основица за пресметување на депрецијација (амортизација) во случај на коригирана вредност на средството при негово подобрување (капитализација), депрецијацијата (амортизацијата) се пресметува кога истото станува расположливо за употреба т.е. кога е на локацијата и оперативно способно оценето од Стручни технички лица одредени од страна на Раководството на Друштвото.

Средството престанува да се амортизира на првиот датум кога средството е каласифицирано како средство што се чува за продажба (или е вклучено во група за отуѓување што е каласифицирана како чувана за продажба) во согласност со МСФИ 5.

Депрецијацијата (амортизацијата) се пресметува поединечно за секое долгорочно средство во рамките на амортизационите групи се додека вредноста на средствата не биде во целост надоместена.

Сметководствената вредност на ставка од недвижности, постројки и опрема треба да биде отпишана : при отуѓување или кога нема очекувани идни економски користи од нивната употреба.

3.5. Нематеријални средства

Во однос на сметководствениот третман на нематеријалните средства во финансиските извештаи треба да се разликуваат информациите за вложување во истите и промените од таквото вложување. Во контекст на претходното, главните прашања во сметководството на нематеријалните средства се признавањето на средствата, утврдувањето на нивните сметководствени вредности и расходите за амортизација и загубите од обезвреднувањето на средствата што треба да бидат признаени во врска со нив.

Нематеријално средство е немонетарно средство без физичка содржина кое може да се идентификува со цел јасно да се разграничи од гудвилот.

Нематеријалните средства ги опфаќаат патентите, лиценците, концесиите, заштитните знаци и имиња, договорите за франшиза, авторските права, трошоците за истражување и развој, компјутерскиот софтвер и маркетинг правата.

Друштвото ги признава следните средства како средства на истражување и вреднување на минерални ресурси:

- стекнување на права за истражување,
- топографски, геолошки, геохемиски и геофизички истражувања, истражувачко дупчење,
- ископување, вадење примероци,
- активности поврзани со вреднување на техничката остварливост и економската оправданост на екстракцијата на минералните ресурси и др.

За нивно признавање Друштвото ќе го применува моделот на набавна вредност.

Друштвото ги класифицира средствата на истражување и вреднување како материјални и нематеријални според природата на стекнатото средство, и ќе ја применува таа класификација конзистентна. Користењето на материјалното средство за развивање на нематеријалното не го менува материјалното средство во нематеријално средство.

Нематеријалното средство ќе биде признато доколку, и само доколку:

- Веројатно дека идните економски користи, кои му се припишуваат на средството, ќе претставуваат прилив,
- Набавната вредност на средството ќе може да се измери.

Стегнато нематеријално средство почетно треба да се мери според набавната вредност која се состои од:

- Неговата набавна цена, вклучувајќи ги увозните давачки и неповратни даноци при набавката, по одбивање на трговските дисконти и рабати,
- Било какви трошоци кои можат директно да се припишат на подготвувањето на средството за негово ставање во употреба.

По почетното признавање, нематеријалното средство се води по неговата набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какви загуби поради обезвреднување.

Нематеријалното средство треба да се отпише во едно од следните ситуации: При отуѓување,

- Кога не се очекуваат идни економски користи од неговата употреба или отуѓување.
- Евидентирањето на нематеријалното средство е засновано на неговиот корисен век кој може да биде ограничен или неограничен.

Нематеријално средство со ограничен корисен век се амортизира според праволинискиот метод на амортизација за 5 години (односно по стапка од 20%).

Нематеријално средство со неограничен корисен век не се амортизира.

Корисниот век на овие нематеријални средства кои што не се амортизираат треба да бидат предмет на проверка во секој пресметковен период со цел да се утврди дали настаните и условите продолжуваат да ја поддржуваат проценката на неограничен век на тоа средство. Износот кој подлежи на амортизација на нематеријално средство со ограничен век треба да се распредели на системска основа за време на неговиот корисен век. Амортизацијата започнува кога нематеријалното средство ќе биде расположива за употреба. Пресметката на амортизација престанува порано од корисниот век кога нематеријалното средство се отуѓува, трајно се повлекува од употреба и со датумот на неговото отпишување.

3.6. Обезвреднување на средства

Обезвреднување на средствата постои кога истите се водат во сметководствената евиденција по износ кој е поголем од неговиот надоместлив износ, која разлика би можела да се надомести преку користење или продажба на средството. Во ваков случај средството се опишува како обезвреднето поради што се признава загуба поради обезвреднување.

Ако на крај на период Друштвото оцени дека средството можеби е обезвреднето се прави формална процена на надоместливиот износ. Доколку не постојат индикации за обезвреднување Друштвото не прави формална процена на надоместливиот износ.

3.7. Наеми

Наемите се однесуваат на пренесување на правото на користење на средствата. За против услуга може да се бараат суштински услуги во врска со работењето или одржувањето на изнајмените средства. Овие политики не се применуваат на договори за услуги со кои не се пренесува правото за користење на средствата.

3.8. Приходи

Приход е бруто приливот на економските користи во текот на периодот кој произлегува од редовните активности кога тие приливи резултираат во зголемување на главнината.

Приходите се мерат според објективната вредност на надоместокот кој е примен или се побарува.

Приходите кои се признаваат, настануваат од следните трансакции и настани:

1. Продажба на производи,
2. Давање на услуги,
3. Користење на средствата од страна на други врз основа на што се заработуваат камати и дивиденди.

Приходот од продажба на производи се признава кога ќе бидат исполнети следните услови:

- Кога на купувачот се пренесуваат значајните ризици и награди од сопственоста на производите,
- Друштвото не задржува ниту континуирана менаџерска инволвираност до степен кој вообичаено се поврзува со сопственоста, ниту пак ефективна контрола на продадените производи,
- Кога износот на приходот може веродостојно да се измери,
- Кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за Друштвото,
- Кога трошоците кои се направени или треба да бидат направени во врска со трансакцијата можат веродостојно да се измерат.

Во случај кога ќе се ја ви неизвесност во врска со наплатливоста на износот кој веќе е вклучен во приходот, ненаплатливиот износ или износот чие надоместување не е повеќе

веројатно се признава како расход, а не како корекција на износот на приходот кој бил првично признаен.

Приходот од давање на услуги се признава кога резултатот на трансакцијата која вклучува давање на услуги може веродостојно да се процени, со повикување на степен на довршеност на трансакцијата на крајот на периодот на известување при што треба да бидат исполнети следните услови:

- Износот на приходот може веродостојно да се измери,
- Веројатно е дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив,
- Степенот на довршеност на трансакцијата на крајот на периодот на известување може веродостојно да се измери,
- Трошоците направени за трансакцијата и трошоците за довршување на трансакцијата можат веродостојно да се измерат.

Кога резултатот на трансакцијата која вклучува давање на услуги не може веродостојно да се процени, приходот треба да се признае само до висина на признаените расходи кои се надоместливи.

Приходот кој произлегува од користењето на средствата на Друштвото од страна на други, со што заработуваат камати и дивиденди, треба да бидат признаени кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив на Друштвото и износот на приходот може веродостојно да се измери, врз следните основи:

- Каматите треба да бидат признаени на временски пропорционална основа користејќи ја методата на ефективна камата,
- Тантиемите треба да бидат признаени на пресметковна основа во согласност со суштината на релевантниот договор,
- Дивидендите треба да бидат признаени кога ќе биде утврдено правото на акционерот да го прими плаќањето.

3.9. Финансиски инструменти: признавање и мерење

Признавање на финансиско средство или финансиска обврска во Извештајот за финансиска состојба се врши во случај кога Друштвото ќе стане договорна страна на договорните одредби.

Отпис претставува отстранување на претходно признаено финансиско средство или финансиска обврска од Извештајот за финансиска состојба на Друштвото.

Објективна вредност е износот за кој средството може да биде разменето или обврската подмирена во трансакција под комерцијални услови помеѓу страни доволно информирани и спремни своеволно да ја прифатат трансакцијата.

Друштвото ќе го отпише финансиското средство во случај кога:

- a) истекуваат договорните права на паричните текови од финансиското средство,
- b) го пренесува финансиското средство.

Друштвото треба да направи оценка на крајот на секој период на известување дали постои некаков објективен доказ дека некое финансиско средство или група на финансиски средства се обезвреднети. Доколку постои таков доказ, Друштвото треба да го утврди износот на загубата поради обезвреднување.

Финансиско средство или група на финансиски средства се обезвреднети и настанати се загуби поради обезвреднување во случај кога постои објективен доказ за обезвреднувањето како резултат на еден или повеќе настани кои настанале по почетното признавање на средството и тој настан кој предизвикува загуба (или настани) има влијание на проценетите идни парични текови на финансиското средство или групата на

финансиски средства кои можат веродостојно да бидат проценети. Загуби кои се очекуваат да настанат од идни настани, без оглед на тоа колку се веројатни, не се признаваат.

Објективен доказ дека некое финансиско средство или група на финансиски средства се обезвреднети вклучува податоци кои можат да се следат и кои му се достапни на Друштвото во однос на идните настани кои предизвикуваат загуба, и тоа:

- Значителна финансиска потешкотија на издавачот или должникот,
- Прекршување на договорот, како што е неисполнување на обврските или неизвршување на плаќањата на каматата или главницата,
- Доделување на заемопримателот од страна на заемодавателот, поради економски или правни причини во врска со финансиски потешкотии на заемопримателот, на концесија која што инаку заемопримателот не би ја зел предвид,
- Кога постои веројатност дека заемопримателот ќе падне во стечај или друг вид на финансиска организација,
- Исчезнување на активен пазар за тоа финансиско средство поради финансиски потешкотии,
- Податоци кои можат да се следат и кои укажуваат дека постои намалување на проценетите идни парични текови од група на финансиските средства кое може да се измери, од почетното признавање на тие средства, иако намалувањето се уште не може да биде идентификувано со поединечните финансиски средства во групата, вклучувајќи: а) негативни промени во способноста на заемопримателите во групата за извршување на плаќања (на пример, зголемен број на задоцнети плаќања); б) националните и локалните услови кои се во корелација со неизвршени обврски во однос на средствата во групата (на пример, негативни промени во условите на индустријата кои влијаат на заемопримателите во групата).

Доколку постои објективен доказ дека е настаната загуба поради обезвреднување во однос на заеми и побарувања или на вложувања кои се чуваат до доспевање кои се евидентираат според амортизирана набавна вредност на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со ефективна каматна стапка на финансиското средство при почетното признавање. Сметководствената вредност на средството треба да биде намалена или директно или со користење на сметка за исправка на вредноста. Износот на загубата треба да биде признаен во добивката или загубата за деловната година.

3.10. Користи на вработените

Друштвото во своите сметководствени политики вклучува користи за вработени во сите форми на надоместок кој се дава во замена за услугата која ја пружаат вработените, и истите вклучуваат:

- Краткорочни користи за вработени, како што се плати, надници и придонеси за социјално осигурување, платени годишни одмори и платени отсуства поради боледување, учество во добивката и бонуси и немонетарни користи (како што е медицинска грижа, домување, автомобил и бесплатни или субвенционирани добра или услуги) за постојните вработени,
- Други долгорочни користи за вработени, вклучувајќи отсуство по долгогодишна служба или отсуство по определен број на години, јубилејни награди или други користи за долгогодишна служба, користи заради долгорочна инвалидност,
- Отпремнини.

Кај краткорочните користи на вработените не се потребни актуарски претпоставки за мерење на обврската или трошокот и не постои можност за било каква актуарска добивка или загуба.

Кај долгорочните користи на вработените се врши резервирање врз основа на актуарски претпоставки.

Отпремнините не му обезбедуваат идни економски користи на Друштвото поради што веднаш се признаваат како расход и тоа во следните случаи:

- Кога Друштвото го прекинува работниот однос на вработениот или на група на вработени пред вообичаениот датум на пензионирање.
- Кога Друштвото обезбедува отпремнина како резултат на понуда направена со цел да поттикне доброволно заминување заради технолошки вишок.

3.11. Ефекти од промени на девизни курсеви

Трансакцијата во странска валута при почетно признавање се евидентира во денарска противвредност, со примена на среден курс на НБРМ на денот на трансакцијата.

На секој датум на изготвување на извештаите за финансиската состојба, паричните ставки (девизни средства, побарувања и обврски) се пресметуваат со примена на заклучниот курс (курсот на денот кога се изготвува извештајот).

Курсните разлики кои настанале по основ на трансакции во странска валута се признаваат како приход или расход за периодот во кој настанале.

3.12. Трошоци за позајмување

Трошоци за позајмување се камата и други трошоци коишто се настанати со позајмување на финансиски средства.

Трошоците за позајмување кои директно може да се припишат на стекнувањето, изградбата или производство на средството, како дел од набавната вредност се капитализираат.

Друштвото започнува со капитализација на трошоците за позајмување како дел од набавната вредност на средството на датумот на започнување. Датумот на започнување на капитализација се смета кога се исполнети долу наведените услови:

- Издатоците за средството се настанати,
- Трошоците на позајмувањето се настанати,
- Преземени се неопходните активности за да се подготви средството за неговата наменета употреба или продажба.

Прекин на капитализација на трошоците за позајмување во текот на продолжените периоди се извршува кога активниот развој на средството е прекинат, освен при настанување на виша сила и други значителни технички и административни работи.

Престанок на капитализација на трошоци настанува кога се завршени сите битни активности неопходни за подготовка на средството кое се квалификува за негова намена или продажба и покрај тоа што рутинска административна работа може да продолжи понатаму.

3.13. Консолидирани и посебни финансиски извештаи

Консолидираните финансиски извештаи го вклучуваат подготвувањето и презентирањето на извештаи за група на Друштва кои се под контрола на АД ЕСМ - Скопје.

При подготвување на консолидираните финансиски извештаи Друштвото ги комбинира финансиските извештаи на матичното друштво и неговите подружници, ставка по ставка, собирајќи ги сличните ставки на средства, обврски, главнина, приходи и расходи.

Салдата, трансакциите, приходите и расходите во рамките на групата целосно се елиминираат.

Целта на консолидираните финансиски извештаи е да се презентираат финансиски информации на ниво на група како еден правен субјект.

3.14. Обелоденувања за поврзани страни

Трансакцијата помеѓу поврзаните страни во група и отворените салда се обелоденуваат во поединечните финансиски извештаи, а при подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи на групата се елиминираат.

3.15. Меѓупериодско финансиско известување

Друштвото објавува целосен комплет на Финансиски извештаи во неговите меѓупериодски Финансиски извештаи, формата и содржината на тие извештаи е усогласена со барањата на сметководствениот стандард Презентирање на финансиски извештаи.

Во меѓупериодските финансиски извештаи ќе се применуваат истите сметководствени политики што се применуваат при изработка на годишните финансиски извештаи. Фреквенцијата на известување на Друштвото, годишно, полугодишно, квартално, или месечно, не треба да влијае на годишните резултати на Друштвото. За да се постигне таа цел, меѓупериодското известување треба да биде направено врз основа од почетокот на годината до датумот на меѓупериодското известување.

Меѓупериодските финансиски извештаи вклучуваат Финансиски извештаи за периоди како што следува:

- Извештај за финансиска состојба на крајот на тековниот меѓупериод и споредбен извештај за финансиска состојба на крајот на претходната финансиска година,
- Извештај за сеопфатна добивка за тековниот меѓупериод и кумулативно за тековната финансиска година до датумот, со споредбени извештаи за сеопфатна добивка за споредливите меѓупериоди (тековниот и оној од почетокот на годината до датумот на меѓупериодот) на претходната финансиска година,
- Извештај за промена во главнина кумулативно за тековната финансиска година до датумот, со споредбен извештај за споредбениот период од почетокот на годината до датумот на меѓупериодот на претходната финансиска година,
- Извештај за парични текови кумулативно за тековната финансиска година до датумот, со споредбен извештај за споредбениот период од почетокот на годината до датумот на меѓупериодот на претходната финансиска година.

3.16. Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства

За резервирањата, неизвесните обврски и неизвесните средства и обелоденување на информациите поврзани со нив се применети одредени критериуми за признавање и основите за мерење на истите.

Резервирање е обврска која произлегува од минати настани чие подмирување се очекува да резултира со одлив на ресурси во кој се вградени економски користи, со неизвесно време на настанување и износ.

Резервирањата треба да се признаат доколку кумулативно се задоволени следните услови:

- Кога постои обврска (законска или изведена) како резултат на минат настан, Постои веројатност дека за подмирување на обврската ќе биде баран одлив на ресурси во кои се вградени економски користи,
- Може да се направи веродостојна проценка за износот на обврската.
- Износот кој е признат како резервирање треба да биде проценка на издаток баран за подмирување на сегашна обврска на крајот на периодот на известување.

Резервирањата треба да се проверат на крајот на секој период на известување и да се корегираат за да ја одразат најдобрата тековна проценка. Доколку не е повеќе веројатно дека за подмирување на обврската ќе биде потребен одлив на ресурси кои содржат економски користи, резервирањето треба да се анулира.

Проценките на исходот од финансискиот ефект се утврдени по пат на расудување на Раководството на Друштвото надополнет со искуство за слични трансакции и извештаи од Стручни комисии формирани од истиот.

3.17. Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности треба да се признаат како средство, кога се исполнуваат следните услови:

- Кога е веројатно дека ќе има прилив на идни економски користи кои се поврзани со вложување во недвижности,
- Набавната вредност на вложувањата во недвижности може веродостојно да се измери,
- Вложувањата во недвижности првично треба да се мерат според нивната набавна вредност. Трансакциските трошоци треба да бидат вклучени во првичното мерење.

Набавната вредност на недвижности ја содржи нивната набавна цена и сите издатоци кои директно можат да и се припишат на таа недвижност.

Вложувањата во недвижност се мерат согласно сметководствените политики на Друштвото кои се однесуваат на мерењето на недвижности, постројки и опрема.

3.18. Управување со ризици

3.18.1. Управување со валутен ризик

Во управувањето со валутниот ризик АД ЕСМ како главна странска валута на девизната позиција го дефинира Еуро-то, а движењето на валутната отвореност е дозволено во рамки на зададените лимити кој агрегатно изнесува 40% од капиталот и резервите на компанијата.

Истовремено е подготвена методологија за пресметка на можната загуба/добивка на компанијата во услови на 5% апрецирање или депрецирање на денарот во однос на странските валутни позиции кои ги поседува компанијата во својот биланс.

3.18.2. Управување со ликвидносен ризик

Управувањето со **ликвидносниот ризик** претставува една од примарните цели за Компанијата, поради што деловните активности се насочени кон:

- Одржување стабилно ниво на ликвидност кое обезбедува редовно сервисирање на сите доспеани обврски на Компанијата
- Одржување на показателот тековна ликвидност
- Одржување на показателот брза ликвидност
- Одржување на показателот денови на врзување на побарувањата
- Одржување на показателот денови на врзување на залиха

- Одржување на показателот денови на врзување на обврски

3.18.3. Управување со каматен ризик

Управувањето со **каматниот ризик** опфаќа:

- Одржување на средно-низок профил на изложеност на каматен ризик;
- Следење на лимитот за изложеноста на каматен ризик при промена на каматните стапки за 200 базични поени (макс. 2.5 % од капиталот)
- Следење на каматни криви на домашен и странски пазар и активно и превентивно прилагодување на политиката на позајмици во однос на висината и типот на каматните стапки

Белешка 4

МКД '000

	2022	2021
Приходи од продажба	22,334,253	10,333,989

ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА НА ДОБРА И УСЛУГИ НА ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги на поврзани друштва во земјата	1,393	1,461
<i>ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА НА НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА</i>		
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	21,926,772	10,028,054
Приходи од наемнини	13,308	2,644
Останати приходи од продажба на неповрзани друштва	392,781	301,829

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

(во илјади денари)

ОПИС	План 01.01.2022- 31.12.2022	01.01.2022- 31.12.2022	01.01.2021- 31.12.2021	2022/ 2021	2022/ 2022 П
Приходи од продажба на добра - основна дејност	11,418,165	16,050,611	7,919,014	102.68%	40.57%
Приходи од системски услуги на еес	900,000	3,418,089	1,785,488	91.44%	279.79%
Приходи од продажба на вишок на електрична енергија	7,998,374	2,458,072	323,553	659.71%	173.12%
Ост.приход продажба-топлинска енергија-Енергетика	140,000	208,821	131,260	59.09%	-97.39%
Ост.прих.продажба-електрична енергија-Енергетика	120,775	137,847	132,631	3.93%	-1.54%
Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани субјекти	32,535	24,053	25,945	-7.29%	-80.08%
Останати приходи	79,781	36,760	16,098	128.36%	12.99%
Вкупно	20,689,630	22,334,253	10,333,989	116.12%	7.95%

Белешка 5

МКД '000

	2022	2021
Останати приходи од работењето	10,590,392	4,770,136

ПРИХОДИ ОД ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања	-	5
<i>ОСТАНАТИ ПРИХОДИ</i>		
Вишоци	58	63
Приходи од наплатени отпишани побарувања	32,581	16,277
Приходи од премии, субвенции, дотации и донации	10,232,349	4,505,504
Приходи од укинување на долгорочни резервирања	-	-
Останати приходи од работењето	325,403	248,288

ОПИС	План 01.01.2022- 31.12.2022	01.01.2022- 31.12.2022	01.01.2021- 31.12.2021	2022/ 2021	2022/ 2022 П
Приходи од наплатени штети	29,300	95,160	78,180	21.72%	224.78%
Останати неспомнати делови приходи за превоз од вработени	3,676	3,857	3,885	-0.72%	4.92%
Наплатени приходи од поранешни години	12,010	219,886	10,883	1920.45%	1730.86%
Останато	5,118,529	10,271,489	4,677,188	119.61%	100.67%
Вкупно	5,163,515	10,590,392	4,770,136	122.01%	105.10%

Белешка 6

МКД '000

	2022	2021
Трошоци за вработените	3,542,692	3,732,488
Плата и надоместоци на плата - бруто (за производство)	3,298,378	3,442,698
Останати трошоци за вработените	125,904	182,425
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	6,387	4,577
Надоместоци на трошоци на вработените и подароци	112,022	102,788

Белешка 7

МКД '000

	2022	2021
Трошоци за амортизација	2,460,826	2,577,428
Трошоци за амортизација (за производство)	2,460,826	2,577,428

Белешка 8

МКД '000

	2022	2021
Останати трошоци од работењето	31,874,033	10,641,201
<small>ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, ЕНЕРГИЈА, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР</small>		
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	2,905,792	836,538
Трошоци за материјали (за администрација, управа и продажба)	239	-
Трошоци за енергија (за производство)	2,636,796	1,208,659
Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)	29,746	17,653
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производство)	604,894	771,089
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за администрација, управа и продажба)	24,617	28,506
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство)	12,536	8,790
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација, управа и продажба)	3,288	2,466
<small>ТРОШОЦИ ЗА УСЛУГИ</small>		
Транспортни услуги	159,584	112,795
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	5,941	6,135
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги	37,634	26,836
Услуги за одржување и заштита	2,064,363	2,267,733
Наем - лизинг	3,701	3,813
Комунални услуги	41,157	34,451
Трошоци за истражување и развој	14,881	14,148
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	125	125
Останати услуги	634,734	138,814
<small>РЕЗЕРВИРАЊА</small>		
Долгорочни резервирања за користи на вработените	47,444	61,321
Останати долгорочни резервирања за трошоци и ризици	742,619	3,446
<small>ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО</small>		
Трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	3,130	2,515
Трошоци за спонзорства и донации	49,000	49,454
Трошоци за репрезентација	5,371	4,457
Трошоци за осигурување	170,943	171,638
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	7,401	4,440
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	194,219	168,406
Трошоци за користење на права (освен наем)	69,538	63,360
Останати трошоци на работењето	278,680	262,777
<small>ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ (ОБЕЗВРЕДНУВАЊЕ) НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА</small>		
Вредносно усогласување (обезвреднување) на останати материјални средства	14,077	-
Вредносно усогласување (обезвреднување) на долгорочни побарувања, депозити и слично	-	17
Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочни побарувања	5	179
Вредносно усогласување (обезвреднување) на останати средства	239,929	-
<small>ОСТАНАТИ РАСХОДИ</small>		
Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематеријални и материјални средства	108	275
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење	33	287
Расходи врз основа на директен отпис на побарувања	36	-
Казни, пенали, надоместоци за штети и друго	6,929	754
Останати расходи од работењето	31,452	196,666
<small>НАБАВНА ВРЕДНОСТ</small>		
Расходи врз основа на продадени добра (производи) и услуги	7,511,847	-
Набавна вредност на продадени добра (стоки)	13,321,247	4,172,657

Белешка 9

	<i>МКД '000</i>	
	2022	2021
Приходи од финансирање	38,047	21,464
Приходи од вложувања во поврзани друштва	9,282	3,147
Приходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	14,201	11,577
Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	14,564	6,740

Белешка 10

	<i>МКД '000</i>	
	2022	2021
Расходи од финансирање	127,833	70,624
Расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	119,361	65,862
Расходи врз основа на негативни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	8,472	4,761

Белешка 11

	<i>МКД '000</i>	
	2022	2021
Данок на добивка		
Добивка/(Загуба) пред оданочување	2,514,105	(1,728,207)
Даночно непризнаени расходи	132,335	101,850
Вкупно даночно непризнаени расходи	132,335	101,850
Даночна основа	2,646,440	-
Данок на добивка по стапка од 10% на даночната основа	264,644	-
Ефективна даночна стапка	10.53%	0.00%

Белешка 12.1
Нематеријални средства

МКД '000

2021	Лиценци и права
<u>Набавна вредност</u>	
Состојба на 1.1.	1,911,386
Набавки во текот на годината	23,364
Состојба на 31.12.	1,926,576
<u>Исправка на вредноста</u>	
Состојба на 1.1.	(1,570,683)
Амортизација за тековна година	(41,570)
Состојба на 31.12.	(1,612,253)
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	314,323

2022	Лиценци и права
<u>Набавна вредност</u>	
Состојба на 1.1.	1,926,576
Набавки во текот на годината	32,693
Отуѓување	-
Состојба на 31.12.	1,959,269
<u>Исправка на вредноста</u>	
Состојба на 1.1.	(1,612,253)
Амортизација за тековна година	(21,598)
Состојба на 31.12.	(1,633,851)
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	325,418

Во износот на сегашната вредност на нематеријални средства, прикажан во Белешка 12.1 е вклучен износ од 262.350 илјади денари, кој се однесува на нематеријално средство во подготовка. Раководството процени дека на 31.12.2022 година надоместливата вредност на средството ја надминува сметководствената вредност, бидејќи се работи за имплементација на современ софтвер.

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје
 Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022

Белешка 12.2

МКД '000

Недвижности, постројки и опрема

	010	011	012	013	014	015	016	017	
2021	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Транспортни средства	Биолошки средства	Останати материјални средства	Материјални средства во подготовка	Аванси за набавка на материјални средства	Вкупно
Набавна вредност									
Состојба на 1.1.	4,690,943	61,979,054	48,201,937	1,741,722	78	1,159	3,220,245	457,135	120,292,273
Набавки во текот на годината	64,505	1,813,122	997,457	55,606	0	-	(391,737)	2,136	2,541,089
Отуѓување/Расходување	-	-	(293,123)	(46,068)	(52)	-	-	(16,318)	(355,561)
Корекција	-	-	-	-	-	(25)	-	-	(25)
Рекласификација	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	4,755,448	63,792,176	48,906,271	1,751,259	26	1,134	2,828,508	442,953	122,477,776
Исправка на вредноста									
Состојба на 1.1.	-	(47,070,255)	(35,991,319)	(1,527,052)	(52)	-	-	-	(84,588,678)
Амортизација за тековна година	-	(905,059)	(1,573,046)	(57,754)	(0)	-	-	-	(2,535,858)
Отуѓување/Расходување	-	-	292,917	9,361	52	-	-	-	302,330
Корекција	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рекласификација	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	-	(47,975,314)	(37,271,448)	(1,575,445)	-	-	-	-	(86,822,206)
Сегашна вредност 31.12.	4,755,448	15,816,863	11,634,824	175,814	26	1,134	2,828,508	442,953	35,655,569

	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Транспортни средства	Биолошки средства	Останати материјални средства	Материјални средства во подготовка	Аванси за набавка на материјални средства	Вкупно
2022									
Набавна вредност									
Состојба на 1.1.	4,755,448	63,792,176	48,906,271	1,751,259	26	1,134	2,828,508	442,953	122,477,776
Набавки во текот на годината	8,033	1,757,075	732,871	56,183	0	0	636,723	294,165	3,485,050
Отуѓување/Расходување	-	-	(78,961)	(38,233)	-	-	-	-	(117,194)
Корекција	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рекласификација	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	4,763,482	65,549,252	49,560,181	1,769,209	26	1,134	3,465,231	737,118	125,845,632
Исправка на вредноста									
Состојба на 1.1.	-	(47,975,314)	(37,271,448)	(1,575,445)	-	-	-	-	(86,822,206)
Амортизација за тековна година	-	(901,596)	(1,489,207)	(48,424)	-	-	-	-	(2,439,228)
Отуѓување/Расходување	-	-	78,961	37,969	-	-	-	-	116,930
Корекција	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Рекласификација	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31.12.	-	(48,876,910)	(38,681,694)	(1,585,900)	-	-	-	-	(89,144,504)
Сегашна вредност 31.12.	4,763,482	16,672,342	10,878,487	183,309	26	1,134	3,465,231	737,118	36,701,129

Авансите дадени на добавувачи во износ од 737.118 илјади денари, вклучуваат износ од 362.564 илјади денари кои се однесуваат на аванс даден на еден добавувач. Авансот бил обезбеден со банкарска гаранција во корист на Друштвото. Бидејќи добавувачот не ги исполнил договорените обврски, Друштвото во 2015 година започна постапка за активирање на банкарската гаранција и раскинување на договорот. Последователно, по барање од страна на добавувачот и судска одлука, Друштвото доби ограничување за активирање на банкарската гаранција. Во врска со тоа, Друштвото презема мерки, согласно најдобрите правни совети и во моментот се води правен спор со добавувачот. Во 2021 година меѓународната арбитража носи пресуда на штета на АД ЕСМ, меѓутоа оваа одлука не е сеуште правосилна во Р.С.Македонија, односно постапката продолжува пред локалните судови. Раководството на АД ЕСМ призна резервација во основ на овој судски спор со датум 31.12.2022 година на износ од 571.950.000 денари.

Преглед на материјални средства набавени по статусни промени од 01.09.2005 година, а кои кога се активирани, се водат по набавна вредност намалена за амортизација. Во прилог е табела од набавени средства после статусна промена.

Основни средства набавени по статусни промени

(во илјади денари)

Ред. Бр	Подружница	Набавна В-ст на по	Акумулирана амортиз	Сегашна вредност
1	Рек Битола	14,399,747.20	5,619,107.58	8,780,639.62
2	Дирекција	4,583,794.07	1,671,420.23	2,912,373.84
3	Енергетика	1,216,227.78	328,687.59	887,540.18
4	Глобочица	54,683.72	41,582.06	13,101.66
5	Хес Маврово	93,833.51	73,106.59	20,726.92
6	Рек Осломеј	954,636.45	594,017.47	360,618.99
7	Шпиље	48,039.89	32,017.19	16,022.70
8	Хец Тиквеш	37,357.13	24,079.06	13,278.07
9	Хес Треска	14,893,472.32	7,102,161.44	7,791,310.87
	Вкупно			20,795,612.86
10	Материјални средства во подготовка			3,465,231.05
11	Аванси за набавка на материјални средства			737,117.82
12	Биолошки средства			25.89
	Вкупно			24,997,987.62

Белешка 12.3

МКД '000

Вложувања во недвижности

<u>2021</u>	Вложувања во недвижности	Вложувања во недвижности во подготовка	Аванси за вложувања во недвижности	Вкупно
<u>Набавна вредност</u>				
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	-	-	-	-

<u>2022</u>	Вложувања во недвижности	Вложувања во недвижности во подготовка	Аванси за вложувања во недвижности	Вкупно
<u>Набавна вредност</u>				
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	-	-	-	-

Белешка 12.4

МКД '000

	2022	2021
Долгорочни финансиски средства	385,802	623,882
Вложувања во подружница	294,680	1,428,953
Вложувања во придружни друштва и заеднички контролирани друштва (учество во заеднички вложувања)	1,144,632	-
Дадени заеми и кредити во земјата и во странство	157	157
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	9	9
Финансиски средства расположиви за продажба	-	8,511
Дадени депозити и кауции во земјата и странство	3,450	3,450
Останати долгорочни финансиски средства	13,452	13,452
Вредносно усогласување на долгорочните финансиски средства	(1,070,578)	(830,649)

(во илјади денари)

Заеднички вложувања	% на сопственост	Набавна вредност	Вредносно усогласување	Нето сметководствена вредност
ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ - Скопје	100%	1,302,219	(1,046,862)	255,357
ФОД ДООЕЛ - Новаци, АД ЕЛЕМ	100%	83,662	-	83,662
ФОРТ ДООЕЛ - Осломеј, АД ЕЛЕМ - Скопје	100%	12,766	(12,766)	-
ЕСМ ПРОДАЖБА ДООЕЛ Скопје	100%	30,306	-	30,306
ЕСМ ПРОИЗВОДСТВО НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	100%	308	-	308
ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	100%	308	-	308
ЕСМ СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	100%	308	-	308
ЕСМ МОЛИКА ДООЕЛ Битола	100%	308	-	308
СКИ ЦЕНТАР ПОПОВА ШАПКА ДООЕЛ Тетово	100%	308	-	308
ЕСМ ТОПЛИФИКАЦИЈА БИТОЛА ДООЕЛ с.Новаци	100%	308	-	308
Вкупно		1,430,801	(1,059,628)	371,173

Белешка 12.5

МКД '000

Долгорочни побарувања

	2022	2021
Останати долгорочни побарувања	2,756,499	2,772,338
Вредносно усогласување на долгорочни побарувања	(2,756,499)	(2,772,338)

Белешка 12.6

МКД '000

Одложени даночни средства

	2022	2021
Одложени даночни средства	-	-

Белешка 13.1

	МКД '000	
	2022	2021
Залихи	3,090,422	2,888,833
ЗАЛИХА НА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ		
Суровини и материјали на залиха	277,756	231,800
Суровини и материјали во доработка, обработка и манипулација	76,367	70,287
Вредносно усогласување на залихите на суровини и материјали	(2,000)	(2,000)
ЗАЛИХА НА РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ		
Залиха на резервни делови	2,658,766	2,557,956
Вредносно усогласување на залихата на резервни делови	(227,579)	(230,114)
ЗАЛИХА НА СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ		
Ситен инвентар на залиха	17,882	16,931
Ситен инвентар во употреба	141,096	135,751
Залиха на амбалажа	12	12
Амбалажа во употреба	547	547
Залиха на автогуми	3,081	2,975
Автогуми во употреба	22,173	21,379
Вредносно усогласување на залихи на ситен инвентар, амбалажа и автогуми	(168,412)	(162,476)
ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ		
Производи на залиха	290,734	245,785

Белешка 13.2

	МКД '000	
	2022	2021
Средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење	-	-

Белешка 13.3

	МКД '000	
	2022	2021
Побарувања од поврзани друштва	404,483	50,255
Побарувања од поврзани друштва врз основа на продажба на добра и услуги во земјата	-	-
Останати побарувања од поврзани друштва	404,483	50,255

Белешка 13.4

	МКД '000	
	2022	2021
Побарувања од купувачите	3,559,692	1,424,655
Побарувања од купувачи во земјата	4,400,581	2,265,139
Побарувања од купувачи во странство	1,770	1,547
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата	219,113	236,298
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во странство	104	104
Побарувања од специфично работење на неповрзани друштва	238,209	238,208
Побарувања од камати (договорни и казнени)	146,879	146,859
Спорни и сомнителни побарувања	38,209	37,973
Останати побарувања	477	467
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	(1,485,649)	(1,501,939)

(во илјади денари)

Старосна структура на побарувања од купувачите	до 1 година	од 1 до 3 години	над 3 години	Вкупно
Останати побарувања од поврзани друштва	360,209	4,751	39,523	404,483
Побарувања од купувачи во земјата	3,432,336	2,172	966,073	4,400,581
Побарувања од купувачи во странство	227	920	623	1,770
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата	161,123	-	57,990	219,113
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во странство	-	-	104	104
Побарувања од специфично работење на неповрзани друштва	-	-	238,208	238,208
Побарувања од камати (договорни и казнени)	20	2,404	144,455	146,879
Спорни и сомнителни побарувања	236	-	37,973	38,209
Останати побарувања	9	468	-	477
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	-	(700)	(1,484,949)	(1,485,649)
Вкупно	3,954,160	10,015	(0)	3,964,175

Во прегледот на старосната структура на побарувањата се опфатени побарувања од белешките 13.3 и 13.4.

Белешка 13.5

	МКД '000	
	2022	2021
Обврски / побарувања кон државата	58,459	671,046
Обврски кон државата	440,777	135,551
Обврски за данокот на додадена вредност	-	10
Обврски за царини и царински давачки	(80)	(400)
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата	91,189	96,400
Обврски за персонален данок на доход	(220)	(262)
Обврски за данок на имот	(116)	(77)
Обврски за останати даноци, придонеси и други давачки	86,289	39,879
Побарувања од државата	499,236	806,597
Данок на додадена вредност	344,326	637,030
Побарувања за повеќе платен данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	154,910	169,566

Белешка 13.6

	МКД '000	
	2022	2021
Побарувања од вработените	1,537	1,392
Побарувања од вработените за повеќе исплатена плата и надоместоци на плата и други примања	-	36
Побарувања од вработените за аконтации за службени патувања	290	191
Останати побарувања од вработените	1,248	1,166

Белешка 13.7

	МКД '000	
	2022	2021
Останати краткорочни побарувања	2,344,452	159,534
Побарувања од осигурителни друштва	(151)	(151)
Останати побарувања	2,353,158	168,241
Вредносно усогласување на останати побарувања	(8,556)	(8,556)

Белешка 13.8

	МКД '000	
	2022	2021
Краткорочни финансиски средства	15,528	29,026
Краткорочни кредити и заеми во земјата	228	228
Краткорочно орочени денарски средства	15,301	28,798

Белешка 13.9

	МКД '000	
	2022	2021
Парични средства	2,548,743	1,112,759
Парични средства на трансакциски сметки во денари	2,540,998	1,103,080
Издвоени парични средства и акредитиви	86	87
Парични средства во благајна	12	2
Девизни сметки	4,163	9,589
Парични средства во благајна во странска валута	1	1
Вредносно усогласување на парични еквиваленти	3,484	-

Белешка 13.10

	МКД '000	
	2022	2021
Однапред платени трошоци	1,435,488	78,810
Однапред платени трошоци	323,163	78,975
Пресметани приходи што не можеле да бидат фактурирани	(650)	(165)
Останати однапред платени трошоци и пресметани приходи	1,112,975	0

Ставката Останати однапред платени трошоци и пресметани приходи е зголемена поради давање на трајно користење на недвижни ствари топловодна мрежа во износ од 1.112.975 илјади денари на АД ЕСМ Скопје, а за потребите на ЕСМ Дистрибуција на топлина ДООЕЛ Скопје за дистрибуција на топлинска енергија во град Скопје со Одлука од Влада број 41-7323/2 од 06.09.2022.

Белешка 14.1

	МКД '000	
	2022	2021
Долгорочни резервирања	1,368,557	656,333
Резервирања за трошоци за обновување на природни богатства	177,182	177,182
Резервирања за користи на вработените	362,359	392,754
Останати долгорочни резервирања	829,016	86,397

Резервирања за рекултавиција на земјиште

Резервирања за рекултивација на деградирано земјиште на 31.12.2022 година во износ од 177.182 илјади денари (2021: 177.182 илјади денари) е оцена на раководството за трошоци за обновување на земјиште во регионот на рударските операции.

Резервирања за користи на вработени

Овластен актуар подготвува пресметка на сегашната вредност на обврските за дефинирани користи поврзани со работа по престанок на вработувањето (при заминување во пензија-отпремнина) и јубилеи за вработените на Друштвото. Салдото на резервирања за користи на вработените на 31.12.2022 изнесува 362.359 илјади денари, трошокот за овие резервирања во 2022 година изнесува 47.444 илјади денари.

Резервирања за судски постапки

Секторот за правни и општи работи проценува потенцијални загуби по основ на судски спорови, за што доставува преглед на судски спорови за кои што треба да се направи резервација. Салдо на резервации за потенцијални загуби по основ на судски спорови со 31.12.2022 година е 829.016 илјади денари.

Белешка 14.2

МКД '000

Долгорочни обврски

	2022	2021
	3,847,328	2,821,929
Долгорочни обврски врз основа на заеми и кредити во земјата и странство	3,847,328	2,821,929

Банка	Одобрен износ на кредит	Дата на одобрување	Рок на доспевање	Број на рати	Каматна стапка	Долгорочен кредит (во '000 МКД)	краткорочен дел на кредит - обврски за камата (во '000 МКД)	Вкупен долг на 31.12. (во '000 МКД)	
Komercijalna Banka (Kogel)	€ 8,000,000	13/12/2017	13/12/2027	36 еднакви квартални рати	6m Еурибор +2,5%	218,643	54,660	273,303	
Komercijalna Banka - Mehanizacija	€ 15,000,000	06/07/2021	06/07/2023	20 еднакви полугодишни рати	6m Еурибор +1,9%	914,733	-	914,733	
EBRD Fotovoltaici Oslomej 1	€ 5,900,000	04/01/2019	10/08/2030	20 еднакви полугодишни рати	3%	102,441	14,634	117,075	
Tek. Poddrshka Stopanska	€ 10,000,000	29/03/2022	31/03/2024	8 рати	6m Еурибор +3%	463,213	-	463,213	
Tek. Poddrshka Halk Banka	€ 10,000,000	11/04/2022	11/04/2024	4 еднакви полугодишни рати	6m Еурибор +2,5%	497,962	-	497,962	
Stopanska Banka (Power machines - Rusija)	€ 30,000,000	07/05/2010	10/06/2024	44 еднакви полугодишни рати	1m Euribor +2,6%	83,855	209,727	293,582	
Dojce Banka (Babkok)	€ 49,232,018	24/02/2012	27/09/2025	24 еднакви полугодишни рати	12m Euribor +1,675%	373,536	250,244	623,780	
KFW Banka - Germanija (revitalizacija)	€ 27,100,000	29/11/2010	30/12/2025	20 еднакви полугодишни рати	Еурибор - 0,3%	337,199	166,648	503,847	
KFW Banka - Germanija (veteren park)	€ 32,900,000	09/04/2011	30/06/2023	19 еднакви полугодишни рати	3.3%	194,319	203,665	397,984	
KFW Banka - Germanija (Toplifikacija)	€ 15,000,000	25/07/2013	30/12/2025	19 еднакви полугодишни рати	1.5%	612,012	218,021	830,033	
KFW Banka - Germanija (veteren park) II faza	€ 18,000,000	13/12/2018	15/05/2031	19 еднакви полугодишни рати	1.15%	49,417	-	49,417	
						Вкупно	3,847,330	1,117,599	4,964,929

Долгорочните кредити се обезбедени со гаранција издадена од основачот на Друштвото – Влада на Република Северна Македонија.

Кредитот од Комерцијална Банка со број на договор 13-520-56401/1 од 13/12/2017 е обезбеден со залог на недвижен имот на произведен погон во Железара ИЛ 9363 на КП 2271 со површина од 715 м², како и залог на подвижен имот – опрема за производство на и пренос на електрична и топлотна енергија.

Кредитот од Комерцијална Банка со број на договор 02-140-321/2 од 06.07.2021 година е обезбеден со залог на опрема: градежна механизација и транспортни средства (дампери, цистерни за вода, цистерни за гориво, камиони, автодигалки, грејдер, булдожери и утоварувачи) во сопственост на Друштвото.

Белешка 14.3

	МКД '000	
	2022	2021
Одложени даночни обврски	-	-

Белешка 15.1

	МКД '000	
	2022	2021
Обврски кон поврзани друштва	466,931	82,972
Обврски од поврзани друштва врз основа на набавка на добра и услуги во земјата	-	0
Останати обврски кон поврзани друштва	466,931	82,972

Белешка 15.2

	МКД '000	
	2022	2021
Обврски кон добавувачите	1,482,642	3,071,913
Обврски спрема добавувачи во земјата	1,017,989	2,908,913
Обврски спрема добавувачи од странство	193,260	133,660
Обврски за примени аванси, депозити и кауции во земјата	7,372	3,108
Обврски од специфично работење од неповрзани друштва	228,448	-
Обврски за камати (договорни и казнени)	35,574	26,232

Белешка 15.3

	МКД '000	
	2022	2021
Обврски кон вработените	178,664	186,971
Обврски за плата и надоместоци на плата	163,734	174,654
Обврски за надоместоци на трошоците на вработените	73	80
Останати обврски спрема вработените врз основа на колективни договори	70	146
Останати обврски спрема вработените	14,787	12,091

Белешка 15.4

	МКД '000	
	2022	2021
Останати краткорочни обврски	-	-

Белешка 15.5

	МКД '000	
	2022	2021
Краткорочни финансиски обврски	1,172,131	1,038,117
Краткорочни кредити и заеми од странство	1,172,131	1,038,117

Обврски по краткорочни кредити се обелоденети во табела под белешка 14.2 во вкупен износ од 1.117.599 илјади денари. Дополнителни 54.532 илјади денари се обврски по доспеани, а неплатени камати.

Белешка 15.6

	МКД '000	
	2022	2021
Однапред пресметани обврски	6,247,571	1,294,914
Однапред пресметани трошоци	377,998	480,118
Пресметани приходи за идни периоди	82	-
Одложено признавање на приходи врз основа на државни поддршки	20,526	21,715
Одложено признавање на приходи	5,848,966	793,081
Останати пасивни временски разграничувања	-	0

16. КАПИТАЛ

Основна главнина

	МКД '000	
	2022	2021
Сопственик	31,738,834	31,738,834
Република Северна Македонија	31,738,834	31,738,834

Резерви

	МКД '000	
	2022	2021
Законски резерви	1,425,789	(401,306)
Издвојување од добивка за годината	-	(401,306)
Покривање на акумулирани загуби	1,425,789	-

Дивиденди

	МКД '000	
	2022	2021
Дивиденди	-	-
Исплатена дивиденда од добивка	-	-

НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

Друштвото се јавува како тужена страна во повеќе судски постапки кои произлегуваат од работењето. Според адвокатите и правната служба на Друштвото, крајниот исход од овие правни случаи се очекува да има негативни последици врз Друштвото. Поради тоа направено е резервирање во финансиските извештаи во износ од 829.016 илјади МКД (Белешка 14.1).

Даноци

Даночните периоди на Друштвото можат да бидат предмет на инспекција од страна на даночните органи до истекот на 5 години од крајот на годината во која е поднесена или требало да биде поднесена пријавата и може да се наметнат дополнителни даноци или казни во согласност со толкувањето на даночното законодавство. Раководството на Друштвото не е запознаено со околности кои би можеле да доведат до дополнителна обврска по овој основ.

17. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Друштвото е во сопственост на Влада на Република Северна Македонија, која следува 100% од капиталот. Табелата подолу ги презентира трансакциите со поврзаните страни:

Односи со поврзани страни Побарувања

Назив	31.12.2022	31.12.2021
ФОД ДООЕЛ - Новаци, АД ЕЛЕМ - Скопје	532	45
ФОРТ ДООЕЛ - Осломеј, АД ЕЛЕМ - Скопје	43,893	41,483
ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ - Скопје	995	714
ЕСМ ПРОДАЖБА ДООЕЛ Скопје	766,054	3,956
ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	12,938	-
Вкупно	824,412	46,198

Обврски *(во илјади денари)*

Назив	31.12.2022	31.12.2021
ФОД ДООЕЛ - Новаци, АД ЕЛЕМ - Скопје	(72,583)	(105,102)
ФОРТ ДООЕЛ - Осломеј, АД ЕЛЕМ - Скопје	2,112	3,718
ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ - Скопје	(9,842)	(7,545)
ЕСМ ПРОДАЖБА ДООЕЛ Скопје	(449,310)	(7,997)
ЕСМ СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	(90,195)	-
Вкупно	(619,818)	(116,926)

Финансиски побарувања *(во илјади денари)*

Назив	31.12.2022	31.12.2021
ФОРТ ДООЕЛ - Осломеј, АД ЕЛЕМ - Скопје	5,535	5,535
ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ - Скопје	87,480	33,492
ЕСМ ПРОДАЖБА ДООЕЛ Скопје	1,310,808	1,310,808
ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	430,000	430,000
ЕСМ СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	10,000	10,000
Вкупно	1,843,822	1,789,835

Финансиски обврски *(во илјади денари)*

Назив	31.12.2022	31.12.2021
Вкупно	-	-

Приходи *(во илјади денари)*

Назив	31.12.2022	31.12.2021
ФОД ДООЕЛ - Новаци, АД ЕЛЕМ - Скопје	241	176
ФОРТ ДООЕЛ - Осломеј, АД ЕЛЕМ - Скопје	986	1,167
ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ - Скопје	-	-
ЕСМ ПРОДАЖБА ДООЕЛ Скопје	2,468,388	327,893
ЕСМ ДИСТРИБУЦИЈА НА ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	10,964	-
Вкупно	2,480,579	329,236

Трошоци *(во илјади денари)*

Назив	31.12.2022	31.12.2021
ФОД ДООЕЛ - Новаци, АД ЕЛЕМ - Скопје	440,999	386,076
ФОРТ ДООЕЛ - Осломеј, АД ЕЛЕМ - Скопје	136,687	103,621
ЕЛЕМ ТУРС ДООЕЛ - Скопје	85,382	75,671
ЕСМ ПРОДАЖБА ДООЕЛ Скопје	3,136,935	1,857,283
ЕСМ СНАБДУВАЊЕ СО ТОПЛИНА ДООЕЛ Скопје	76,914	-
Вкупно	3,876,917	2,422,651

18. НАСТАНИ ШТО СЕ СЛУЧИЛЕ ПО ДЕНОТ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

По 31 декември 2022 година – датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

05-МЗ/1
08-08-00

ГОДИШЕН РАБОТЕН ПЛАН

ЗА РАБОТЕЊЕ НА СЕЛСКИ
ОДБОРНИЦИ
ЗА ПЕРИОД I -

МАЈ - ЈУНИЈА

Февруари 2023

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Електрика на Северна Македонија АД Скопје (во понатамошниот текст АД ЕОМ Скопје), е компанија 100% во државна сопственост, чија основна дејност е производство на електрична енергија. Основната дејност компанијата ја остварува организирана преку Подружници и тоа две термоелектрани Подружница РЕК Битола и Подружница РЕК Охрид, како и преку следните хидроцентрали: Подружница ХЕЦ Тиквеш, ХЕЦ Врбеш, ХЕЦ Равац и ХЕЦ Врток – составен дел на Подружница ХЕС Македонија, ХЕЦ Глобочица и ХЕЦ Штипа – составен дел на Подружница ХЕС Црн Дрим, ХЕЦ Козјак и ХЕЦ Света Петка – составен дел на Подружница ХЕС Треска. Во ситоп на компанијата работи и Подружница Енергетика чија дејност е производство, дистрибуција и снабдување со топлинска и електрична енергија како и производство на технолошка пара и напојна вода.

Од вкупното производство на електрична енергија обезбедено од АД ЕОМ за период 01.01.- 31.12. 2022 година 89,66% е произведено во термоелектраните, 28,38% се произведени во хидроцентралите, 2,89% се произведени од ветерниот парк Богданци, додека пак останатите 1,09% се произведени во ТЕ-ТО Енергетика.

АД ЕОМ – Скопје за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година ги има остварено следните поважни финансиски движења и резултати од работењето.

3. ОСТВАРЕН ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

АД ЕОМ оствари вкупни приходи во износ од 34.093.003 илјади денари или 554.358 илјади евра, вкупни расходи во износ од 31.378.898 илјади денари или 513.478 илјади евра во работењето за период Јануари - Декември 2022 година и покажа позитивен финансиски резултат остварена добивка пред оданочување во износ од 2.514.105 илјади денари или 40.889 илјади евра. Остварената добивка после оданочување изнесува 2.250.389 илјади денари или 38.592 илјади евра.

Сакаме да напоменеме дека приходите и расходите во овој период се многу зголемени, бидејќи во услови на енергетска криза и огромно високи цени на електричната енергија на слободниот пазар, како и на останатите енергетски гас и мазут, Владата на Република Северна Македонија превзема низа мерки за заштита на стандардот на граѓаните и малата индустрија која се снабдува од универзалниот снабдувач ЕЕН-ХОУМ. За таа цел Владата донесе Одлуката со која го задолжи АД ЕОМ да обезбеди електрична енергија во количини од 100% од потребите на универзалниот снабдувач, како согласно член 237 од Законот за енергетика за 2022 година требаше да обезбеди 80% од потребните количини, а останатите 40% од количините требаше АД ЕОМ да ги понуди, а АД ЕЕН да ги набави на слободниот пазар по пазарни цени. Со Одлика на Владата на РСМ, исто така АД ЕОМ е задолжено да обезбеди и дополнителни количини на електрична енергија за покривање на загубите на АД ЕЕН дистрибуција и на АД МЕПСО. Од овие причини АД ЕОМ за обезбедување на зголемените потребни количини на електрична енергија вршеше набавки на електрична енергија произведена од ТЕЦ Неготино и ТЕ-ТО по цена која беше пониска од цените на слободниот пазар, а ја продаваше по цена од 41 евра за мегаватчас за периодот од 01.01. до 30.06.2022 година, односно по цена 48 евра за мегаватчас за периодот од 01.07 до 31.12.2022 година за универзалниот снабдувач, со тоа цел да биде заштитен стандардот на граѓаните и малата индустрија во услови на енергетска криза, војна во Украина и превземени мерки кон Русија кои имаат големо влијание на енергетскиот сектор во Европа.

За период 01.01.2022 – 31.12.2022 година АД ЕОМ Скопје има остварено вкупни приходи во износ од 34.093.003 илјади денари и забележува зголемување на вкупните приходи за 113,65 % во однос на истиот период 2021 година кога истите изнесувале 15.957.107 илјади денари, додека во однос на планираните приходи за истиот период 2022 година се зголемени за 27,77% (планирани 26.682.683 илјади денари).

Добивката за период Јануари - Декември 2022 година се должи пред сè на зголемиот приход од производство на електрична енергија и приходот од субвенции од Владата на Република Северна Македонија од 10.232.349 илјади денари поради енергетската криза, а заради зголеменото производство има зголемување на вкупниот трошок за 78,56% (зголемена набавка на електрична енергија за покривање на загубите на АД ЕЕН и АД МЕПСО и тоа од ТЕТО набавено за 3.476.547 илјади денари од ТЕЦ Неготино за 5.478.477 илјади денари од ЕОМ Продажба за 3.101.894 илјади денари и наноест за парализување на отстранување за 1.280.874 илјади денари или вкупно 13.337.792 илјади денари поради енергетската криза, зголемен трошокот за набавка на јаглен за 2.069.329 илјади денари, зголемување на резервациите за судски спорови за 739.173 илјади денари, зголемен потрошен махут за 732.011 илјади денари, зголемен трошокот за гас за 630.110 илјади денари и друго).

Во 000 денари

ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ	Остварено I-XI-2021	Планирано I-XI-2022	Остварено I-XI-2022	Остварено I-XI-2022 во 000 евра	Инд. 4/2	Инд. 4/3
1	2	3	4	4/1	5	6
I. ВКУПНИ ПРИХОДИ	15.957.107	26.682.603	34.093.003	554.956	113,65	27,77
II. ВКУПНИ РАСХОДИ	17.685.315	37.245.254	31.578.898	518.478	78,56	-15,21
(I - II) ДОБИВКА/ЗАГУБА	-1.728.207	-10.562.571	2.514.105	40.880	-245,47	-123,50
ДАНОЦИ И ПРИЛОЕСИ	0	0	283.716	4.268		
ДОБИВКА/ЗАГУБА ПО ОЛАНОВАЊЕ	-1.728.207	-10.562.571	2.250.389	36.662	-230,22	-121,31
ПРОИЗВЕДЕНИ GWh	3.227	3.858	9.718		45,20	3,63

Во постојаношениот текот се образложени деталите за движењето на приходите и расходите на компанијата како и структурата на нејзините средства и извори на финансирање на истите.

Финансиската слика на компанијата во периодот 01.01.2022 – 31.12.2022 во споредба со планот за 2022 и остварувањата за истиот период 2021 е следна:

A. БИЛАНС НА УСПЕХ

Во 000 денари

ОПИС	01.01.21- 31.12.21	План 01.01.22- 31.12.22	01.01.22- 31.12.2022	01.01.22- 31.12.22 во 000 евра	2022/ 2021	2022/ 2021 План
Оперативни приходи	15.935.643	26.886.711	34.054.956	653.739	113,70	27,71
- Процент на пораст		27,71%	113,70%	113,70%		
Трошоци на продајни приходи	(10.314.782)	(29.100.175)	(23.596.636)	(363.623)	128,57	-18,95
Бруто профит	5.620.861	(2.433.463)	10.468.321	170.217	36,24	-530,18
Општи, продажни и административни трошоци	(4.722.481)	(5.457.885)	(5.403.603)	(87.363)	14,42	-0,89
ЕВИТДА	898.300	(7.891.349)	5.064.717	82.353	463,76	-184,18
Финансиски приходи/трошоци	(49.159)	(57.675)	(89.786)	(1.462)	82,64	55,68
Оперативен профит/загуба	849.221	(7.949.024)	4.974.931	30.895	-185,82	-162,59
ЕВИТ	(1.679.648)	(10.564.896)	2.603.987	42.340	-255,08	-124,79
Амортизација	(2.577.428)	(2.613.547)	(2.460.826)	(40.015)	-4,52	-6,64
Восредни приходи					0,00	0,00
Профит/загуба пред олановање	(1.728.207)	(10.562.571)	2.514.105	40.880	-245,47	-123,50
Данок			283.716	4.268		
Нето профит / загуба	(1.728.207)	(10.562.571)	2.250.389	36.662	-230,22	-121,31

I. Структура на приходи

Вкупните приходи без финансиските приходи за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година се зголемени за 113,70% односно 18.119.313 илјади денари во споредба со истиот период минатата година. Зголемувањето се должи пред сè поради зголемувањето на приходите од продажба од 12.298.058 илјади денари пред сè повеќе приходи од основна дејност продажба на електрична енергија за 8.131.598 илјади денари, повеќе приходи од продажба на вишок на електрична енергија за 2.134.519 илјади денари и повеќе приход од системски услуги за 1.632.601 илјади денари како и зголемени останати приходите за 122,01 % односно 5.820.255 илјади денари, најголем дел се дадени субвенции од Владата за излез од енергетската криза во висина од 10.232.349 илјади денари, приход од поранешни години од АД МЕРСО во висина од 213.623 илјади денари и приход од повеќе наплатени штети за 18.980 илјади денари.

Како што веќе напоменавме погоре во текот, остварените оперативни приходи, во износ од 34.054.956 илјади денари, се зголемени за 113,70% во однос на истиот период минатата година кога изнесувале 15.935.643 илјади денари, а се зголемени за 27,71% во однос на планираните. Нивната структура е дадена во прилог.

Во 000 денари

Оперативни приходи	01.01.21- 31.12.21	План 01.01.22- 31.12.22	01.01.22- 31.12.22	2021/ 2021	2021/ 2022 П
Приходи од продажба	11.186.506	21.503.197	23.464.565	110,15	9,12
Останати приходи *	4.770.136	5.183.514	10.590.391	122,01	106,10
Квотирано исплатено производително и услуги	0	0	0	0	0
Вкупно	15.956.643	26.686.711	34.054.956	113,70	27,71

* Останатите приходи се зголемени поради зголемувањето на останатите приходи за 122,01 % односно 6.820.255 илјади денари, најголем дел за субвенции од Владата за излез од енергетската криза во висина од 10.232.349 илјади денари, приход од пароводни водни од АД МЕГСО во висина од 213.823 илјади денари и приход од повеќе наплатени штети за 15.906 илјади денари.

1.1. Приходите од продажба се 69,90 % од вкупните приходи и бележат зголемување во однос на анализираниот период 2021 година за 110,15% додека во однос на планот се зголемени за 9,12%. Структурата на приходите од продажба за последните две години е следна:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2021- 31.12.2021	План 01.01.22- 31.12.2022	01.01.22- 31.12.2022	2021/ 2021	2021/ 2022 П
Приходи од продажба на добра - основна дејност *	7.919.014	11.410.166	16.360.611	102,66%	40,57%
Приход од сопствена потрошувачка - електрична енергија	789.563	813.567	1.087.990	97,83%	30,73%
Приходи од системски услуги на вент	1.705.488	900.000	3.618.089	9,44%	279,79%
Приходи од продажба на вишок на електрична енергија	329.553	7.998.374	2.458.072	659,71%	-69,27%
Ост. приход продажба-топлинска енергија-Енергетика **	131.260	140.600	208.821	59,09%	45,16%
Ост. приход продажба-електрична енергија-Енергетика ***	132.833	120.775	197.347	3,93%	14,14%
Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани субјекти ****	25.445	32.538	24.053	-7,20%	-28,07%
Останати приходи *****	58.064	79.781	79.082	36,22%	-0,88%
Вкупно	11.186.506	21.503.197	23.464.565	110,15%	9,12%

* Приходите од основна дејност се зголемени поради повеќе продадени киловати на електричната енергија.

** Приходите од испорака на топлинска енергија се зголемени во споредба со минатото година.

*** Зголемувањето е резултат на зголемена потрошувачка од корисниците на електрична енергија.

**** Овие приходи се резултат на интерни пренети покату подружниците и немаат никаков ефект на крајниот резултат бидејќи во една подружница се јавуваат како приход а во друга како расход.

***** Ова зголемување се должи на зголемените приходи од баните од пензионерските компании за 11.828 илјади денари и зголемените приходи од наемници за 10.064 илјади денари.

Во текот на 2022 година поради имплементацијата на пазарот се зголеми цената на електричната енергија на АД ЕЕСМ Скопје за 17% (старата цена беше 2,5297 денари за kWh, додека новата 2,9116 денари за kWh), а официјалното зголемување на цената почна да се применува од 01 Јули 2022 година. Поради зголемувањето на цената имаме и зголемено производство на електрична енергија кое е прикажано во табелата додолу:

Во GWh

Производство	01.01. - 31.12.2021	% Учество	План 01.01. - 31.12.2022	% Учество	01.01. - 31.12.2022	% Учество	2022/2021	2022/План 2022
Термоелектрани	2.051	63,56%	2.866	74,28%	2.631	70,75%	28,23%	-8,21%
Битола 1	736	22,79%	973	25,22%	1.097	29,51%	49,18%	12,77%
Битола 2	608	18,83%	1.170	30,32%	1.231	33,12%	102,59%	5,29%
Битола 3	490	15,20%	369	9,61%	0	0,00%	-89,99%	-99,99%
Ослокеј	204	6,31%	364	9,44%	261	7,03%	28,30%	-28,25%
Енергетика	14	0,43%	50	1,30%	41	1,09%	191,71%	0,00%
Хидроелектрани	1.073	33,25%	897	23,24%	990	26,36%	-3,67%	9,31%
Вруток	344	10,65%	73	1,88%	302	8,11%	-12,26%	74,70%
Равен	40	1,25%	21	0,54%	33	0,89%	-17,40%	80,38%
Врбан	37	1,15%	34	0,88%	31	0,84%	-18,20%	-8,61%
Шпиње	257	7,96%	258	6,70%	223	5,99%	-13,30%	-13,80%
Глобичица	160	4,95%	186	4,82%	145	3,91%	-9,11%	-21,53%
Тиврев	60	1,85%	130	3,37%	101	2,72%	12,21%	-22,26%
Козјак	98	3,02%	66	1,68%	99	2,65%	1,04%	51,99%
Света Петка	48	1,49%	30	0,78%	47	1,26%	-2,49%	55,21%
Ветерен парк Богданци	103	3,19%	96	2,48%	167	4,52%	4,21%	12,35%
ВКУПНО	3.227	100,00%	3.858	100,00%	3.715	100,00%	-15,20%	-3,63%

Од погореизнесеното можеме да заклучиме дека зголемувањето на вкупно производство од 490 GWh за период Јануари - Декември 2022 година во однос на 2021 година е резултат на зголеменото производство на термоцентралите за 28,23%, односно термоцентралите повеќе произвеле 579 GWh; додека хидроцентралите произвеле за - 8,67% помалку киловат часови односно - 93 GWh; помалку, додека ветерен парк Богданци произвел повеќе за 4,21% односно 4 GWh.

1.2 Структурата на Останатите приходи кои се зголемени за 122,01% во однос на истиот период минатата година е следна:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2021- 31.12.2021	План 01.01.22- 31.12.2022	01.01.22- 31.12.2022	2022/ 2021	2022/ 2022 П
Приходи од исплатени штети *	78.180	29.300	95.160	21,72%	224,78%
Останати неспомнати делови приходи за превоз од вработени **	3.885	3.678	3.857	-0,72%	4,93%
Исплатени приходи од поранешни години ***	10.883	12.010	219.896	1920,50%	1730,86%
Останато ****	4.677.159	5.148.529	10.271.468	119,61%	100,67%
ВКУПНО	4.770.136	5.183.514	10.590.391	122,01%	105,10%

- * Приходите од исплатени штети е зголемен за 16,950 илјади денари поради зголемиот број штети оваа година во однос на минатата година.
- ** Приходите за превоз од вработени е минимално намален поради намалениот број на вработени на кои им се одбиваат парични средства од плата за превоз од дома до работа и обратно.
- *** Исплатените приходи од поранешни години е зголемен за 1.920,50% или 209.004 илјади денари поради исплатениот долг од АД МЕПСО во висина од 213.623 илјади денари.
- **** Останатите приходи се зголемени за 119,61% односно 5.694.299 илјади денари пред сè за добени субвенции од Владата за излез од енергетската криза во висина од 10.232.349 илјади денари.

II. Структура на трошоци

При споредба на периодот Јануари – Декември 2022/2021 година забележуваме дека, има зголемување на вкупните трошоци од работњето за 78,58% односно 13.893.583 илјади денари во услови кога вкупниот приходот е зголемен за 113,65%, додека споредено со планираните трошоци има намалување од -15,21%. Како што може да се види подолу од Табелата кај некои Подружниците има зголемување должа кај други намалување на трошоците. На големо вредноста зголемување од 10.643.190 илјади денари има кај Дирекцијата на АД ЕСМ поради зголемена набавка на ел.енергија за покривање на загубите на АД ЕВН и АД МЕПСО и тоа од ТЕТО набавено за 3.476.547 илјади денари од ТЕЦ Неготино за 5.478.476 илјади денари од ЕСМ Продажба за 3.101.894 илјади денари и надомест за поравнување на отагалување за 1.280.874 илјади денари или вкупно 13.337.792 илјади денари поради енергетската криза и зголемување на резерваците за судски спорови за 739.173 илјади денари. Кај Подружница Енергетика зголемувањето е поради зголемениот трошок за гас од 630.110 илјади денари пред се поради драстично зголемувањето на цената на гасот. Додека зголемувањето на трошоците кај РЕК Битола се поради зголемениот трошок за набавка на Јаглен за 992.482 илјади денари, зголемениот трошок за мазут за 511.627 илјади денари, зголемувања на трошокот за сопствена електрична енергија за 260.548 илјади денари, зголемување на трошокот за залиха на Јаглен за 139.714 илјади денари и друго.

Во 000 денари

Трошоци на подружници	01.01.2021-31.12.2021	План 01.01.22-31.12.2022	01.01.22-31.12.2022	2022/2021	2022/2021 П
Дирекција	5.111.513.539	21.042.313.585	15.754.703	208,22	-25,13
ХЕС Маврово	503.646.795	527.603.244	478.554	-4,98	-3,30
ХЕС Црн Дрим	313.041.303	348.553.387	320.105	-2,28	-8,16
ХЕЦ Тиквеш	133.790.156	186.885.759	130.890	-2,16	-21,58
РЕК Битола	8.478.734.543	9.924.513.715	9.501.458	-16,26	-4,28
РЕК Осломеј	2.237.651.576	3.284.235.288	3.549.932	58,85	8,09
ХЕЦ Треска	620.435.407	624.249.410	615.485	-0,80	-3,41
Енергетика	588.501.481	1.326.801.894	1.227.802	188,63	-7,47
Вкупно трошоци АД ЕСМ	17.685.314.770	37.245.254.281	31.578.896	78,56	-15,21
Вкупен приход АД ЕСМ	15.957.107.351	26.682.683.349	34.093.003	113,65	27,77

За период 01.01.- 31.12.2022 година во однос на истиот период минатата година има зголемување на вкупните трошоци од 13.893.583 илјади денари, што во најголема мера се должи на зголемена набавка на ел.енергија за покривање на загубите на АД ЕВН и АД МЕПСО и тоа од ТЕТО набавено за 3.476.547 илјади денари од ТЕЦ Неготино за 5.478.476 илјади денари од ЕСМ Продажба за 3.101.894 илјади денари и надомест за поравнување на отагалување за 1.280.874 илјади денари или вкупно 13.337.792 илјади денари, зголемен трошокот за набавка на Јаглен за 2.088.329 илјади денари, зголемување на резерваците за судски спорови за 739.173 илјади денари, зголемен потрошен мазут за 732.011 илјади денари, зголемениот трошок за гас од 630.110 илјади денари и друго.

Анализата на трошоците е дадена во прилог.

II.1 Трошоците на продадени производи се однесуваат на следните ставки:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2021-31.12.2021	План 01.01.22-31.12.2022	01.01.22-31.12.2022	2022/2021	2022/2021 П
Трошоци за суровини и други материјали	3.880.735	5.850.560	7.325.558	99,02%	25,03%
Набавна вредност на продадени стоки	4.197.140	19.216.822	13.343.997	277,93%	-30,58%
Услуги со користење на материјални трошоци	2.604.850	4.314.223	2.952.120	13,72%	-31,34%
Годени во залихата	-157.044	-290.030	44.949	-73,24%	-64,50%
Вкупно	10.314.782	29.100.175	23.588.636	125,87%	-18,95%

Од табелата може да се констатира дека овие трошоци бележат зголемување од 125,87% односно 13.271.854 илјади денари во споредба со истиот период минатата година пред се поради зголемена набавка на ел.енергија за покривање на загубите на АД ЕВН и АД МЕПСО и тоа од ТЕТО набавено за 3.476.547

илјади денари од ТЕЦ Неготино за 5.478.476 илјади денари од ЕСМ Продажба за 3.101.894 илјади денари и надомест за поравнување на отстапување за 1.280.874 илјади денари или вкупно 13.337.792 илјади денари, зголемување на трошоците за сировини и други материјали од 3.644.822 илјади денари поточно зголемена набавка на јаглен за производство од 2.069.329 илјади денари, зголемен потрошен мазут за 752.011 илјади денари и зголемен трошокот за гас од 630.110 илјади денари. Исто така за напомена е и зголемувањето на трошокот за залиха на недовршеното производство (јаглен) во висина од 122.995 илјади денари.

Структурата на трошоци за сировини и материјали во износ од 7.325.558 илјади денари е следна:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2021-31.12.2021	План 01.01.22-31.12.2022	01.01.22-31.12.2022	2021/2021	2022/2022 П
Трошоци за сировини и материјали за производство	836.538	2.337.136	2.906.031	247,39%	24,34%
Потрошен јаглен за производство на електрија	654.135	2.166.121	2.723.464	318,35%	25,73%
Потрошена вода за производство на електрична енергија	134.752	132.831	138.574	2,84%	4,32%
Потрошена оредна вода за продажба	0	0	0	0,00%	0,00%
ХТЗ опрема во производство	1.091	9.928	2.417	121,44%	-75,66%
Потрошен канцелариски материјал	4.291	4.195	5.240	22,13%	24,92%
Материјал за чистење и одржување	1.927	6.090	2.868	48,81%	-52,90%
Потрошени сировини и материјали за производство	40.342	17.971	93.468	-17,04%	86,23%
Трошоци за потрошена енергија за производство	2.018.892	2.824.818	3.754.747	85,98%	32,92%
Потрошена електрична енергија	8.484	12.171	9.418	11,28%	-22,61%
Потрошена сопствена електрична енергија	897.038	813.567	1.107.651	37,25%	36,15%
Потрошен горивод за тешки моторни возила и машини	31.208	73.095	86.195	176,20%	17,92%
Парно	2.758	4.000	6.038	118,86%	50,68%
Друг огревен материјал (гас за Енергетика)	248.454	1.053.669	878.564	253,61%	-16,62%
Потрошено уље за постројки и опрема	21.457	48.043	32.456	51,28%	-32,44%
Потрошено уље за тешки моторни возила и градежни машини	1.890	4.100	2.754	62,98%	-32,83%
Потрошен мазут за производство на електрична енергија	895.828	811.004	1.627.840	81,71%	100,72%
Потрошено дизел гориво за производство на електрија	1.999	5.170	3.833	91,77%	-25,86%
Останати трошоци за енергија за производство	0	0	0	0,00%	0,00%
Трошоци за потрошена енергија за администрација	14.454	26.900	19.446	34,53%	-27,71%
Потрошен горивод за моторни возила	14.452	26.900	19.444	34,55%	-27,72%
Потрошено уље за моторни возила	3	0	2	-37,59%	0,00%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување за производство	771.089	597.842	604.893	-21,55%	1,18%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување	770.643	597.742	604.855	-21,51%	1,19%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување на возила	446	100	38	-91,44%	-81,84%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување за администрација	28.506	28.457	24.617	-13,64%	-13,49%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување	28.506	28.457	24.617	-13,64%	-13,49%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми за производство	8.790	37.319	12.536	42,61%	-66,41%
Трошоци за ситен инвентар за производство	4.153	15.924	5.258	26,61%	-66,98%
Трошоци за авто гуми за градежни машини и тешки возила	186	1.539	0	-100,00%	100,00%
Трошоци за ЛЗС за производство	4.451	19.857	7.277	63,51%	-83,95%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за админис)	2.466	6.697	3.288	33,35%	-50,83%
Трошоци за ситен инвентар	0	0	0	0,00%	0,00%
Трошоци за авто гуми за возила	2.466	6.697	3.288	33,35%	-50,83%
ВКУПНО	3.680.735	5.859.160	7.325.558	99,02%	25,03%

- **Трошокот за ХТЗ опрема** за производство за период 01.01.- 31.12.2022 е зголемен за 121,44% во споредба со истиот период минатата година или 1.325 илјади денари, бидејќи оваа опрема се третира на две години и во годината кога треба да се набавува овој трошок се зголемува,
- **Сопствената потрошената електрична енергија** е зголемена поради зголеменото производство на електрична енергија во термоелектраните.
- **Трошокот за потрошен дизел гориво** за производство на електрична енергија е зголемен на анализираниот период за 91,77% (1.634 илјади денари) и изнесува 3.633 илјади денари. Зголемувањето е во РЕК Осломеј и се должи на повеќе потрошено дизел гориво при покронување на термоелектраната,

Како позначајни ставки од претходната табела кои кај кои има поголеми промени се:

- **Потрошувачката на друг огревен материјал** се однесува на евиденцијата на гас за производство на топлинска енергија во Подружницата Енергетика и е зголемен за 253,61% односно 630.110 илјади денари во однос на истиот период минатата година. Испораката на топлинска енергија е поврзана со надворешните температури и се врши согласно температурен дијаграм. Во Q1 2021 година поради високите температури беа испорачани помали количини на топлинска енергија за што беа потрошени и помали количини на гас додека оваа година е испорачано поголема количина на гас и цената на гас оваа година е драстично поголема од лани поради енергетската криза. Да напоменеме дека во 2021 година овој период имаше производство на електрична енергија од 13.680 MWh, а оваа година се произведувале повеќе електрична енергија при што работеше и турбогенераторската постројка TG1 и беа произведени 40.545 MWh.
- **Потрошените резервни делови и материјали за одржување** се намалени за -165.788 илјади денари или -21,51% во однос на истиот период минатата година. Ова намалување се должи пред сè поради помалку потрошените резервни делови и материјали за тековно одржување на постројките во РЕК Битола за -180.266 илјади денари во споредба со истиот период минатата година.
- **Потрошен мазут за производство на електрична енергија** – односно е зголемен за 81,71% односно 732.011 илјади денари во однос на 2021. Од подолу приложената табела може да се констатира дека за период 01.01.-31.12.2022 година во РЕК Осломеј потрошувачката на мазут вредносно е зголемена за 146,23% додека количински потрошувачката на мазут е зголемена за 69,96% во однос на истиот период минатата година на се произведени повеќе 58 GWh, а во РЕК Битола потрошувачката на мазут вредносно е зголемена за 68,66% додека количински потрошувачката на мазут е зголемена за 18,05% во однос на истиот период минатата година, додека се произведени повеќе 495 GWh односно:

Потрошен мазут		01.01.- 31.12.2021	%	01.01.- 31.12.2022	%	2022/2021
МКД	РЕК Битола	745.121	83,16%	1.256.748	77,20%	68,66%
	РЕК Осломеј	150.707	16,82%	371.092	22,80%	146,23%
Вкупно потрошен мазут во МКД		895.828	100,00%	1.627.840	100,00%	81,71%
Тони	РЕК Битола	24.466	81,62%	28.682	76,95%	18,05%
	РЕК Осломеј	5.511	18,38%	8.650	23,05%	56,98%
Вкупно потрошен мазут во тони		29.977	100,00%	37.332	100,00%	25,20%
Произведени во GWh РЕК Битола		1.834		2.329		26,99%
Произведени во GWh РЕК Осломеј		204		261		28,30%
Мазут/GWh РЕК Битола		13,34		12,40		-7,04%
Мазут/GWh РЕК Осломеј		27,06		33,11		22,34%

Во табелата во продолжение прикажани се поголемите трошоци за сировини и материјали како учество во вкупно остварениот приход со цел да се види дали за остварените приходи направени се поголеми или помали трошоци во однос на претходната година, односно:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.- 31.12.2021	%	01.01.- 31.12.2022	%	2022/2021
Потрошена сопствена електрична енергија	807,035	5,06%	1,107,851	3,26%	37,25%
Потрошен гориво за тешки моторни возила и гондежни машини	31,208	0,20%	86,195	0,25%	176,20%
Друг одржен материјал	248,454	1,56%	878,564	2,58%	253,61%
Потрошен маазт за производство на електрична енергија	695,828	5,61%	1,627,840	4,77%	81,71%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување	770,643	4,83%	604,855	1,77%	-21,51%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување администрација	28,506	0,18%	24,617	0,07%	-13,64%
Останати трошоци за сировини и материјали	898,061	5,63%	2,895,835	8,79%	233,22%
Вкупно трошоци за сировини и материјали	3,680,735	23,07%	7,325,553	21,49%	98,02%
Вкупно остварени приходи	15,921,400	100,00%	24,094,000	100,00%	151,65%

Од погоре презентираното заклучуваме дека за периодот 01.01.-31.12.2022. година поголемите трошоци со помал процент учествуваат во вкупниот приход односно вкупните трошоци за сировини и материјали учествуваат со помал процент во вкупниот приход.

Структурата на ставката услуги со карактер на материјални трошоци е прикажана во следната табела:

опис	Во 000 денари				
	01.01.2021-31.12.2021	План 01.01.22-31.12.2022	01.01.22-31.12.2022	2021/2021	2022/2022 П
Транспортни услуги	112.795	111.044	169.584	47,48%	42,56%
Транспортни услуги по јавен сообраќај во земјата	1.528	2.398	14.750	885,02%	531,00%
Трошоци за услуги на превоз, трговија и млинар	5	5	17	243,68%	343,68%
Услуги за превоз на грабленци	5.116	4.601	3.327	-21,89%	-16,60%
Трошоци за преносна електрична енергија	108.148	108.600	140.979	32,82%	34,27%
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	6.435	6.234	5.841	-3,16%	-4,71%
Трошоци на поштенски услуги во земјата	782	890	228	8,68%	-6,95%
Трошоци за поштенски услуги во странство	0	25	0	0,00%	-100,00%
Трошоци за фиксни телефони	2.356	2.286	2.157	-3,45%	-5,72%
Трошоци за мобилни телефони	1.931	1.785	1.788	-6,91%	0,71%
Трошоци за интернет услуги	1.086	1.247	1.159	6,77%	-7,08%
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги	26.838	40.974	37.834	40,24%	-8,16%
Услуги за изработка, доработка на производи	26.838	40.974	37.834	40,24%	-8,16%
Услуги за одржување и заштита	2.267.733	3.826.034	2.064.363	-8,97%	-46,04%
Услуги за одржување (ремонтни активности)	177.077	301.627	35.693	-78,84%	-88,17%
Услуги за одржување на средствата за заштита на работата	247	177	736	196,27%	478,35%
Услуги за одржување на ситех инсталација и ембалажи	4	348	3	-38,78%	-99,20%
Услуги за одржување хартиени и текстилни	601	606	599	-0,34%	-0,13%
Услуги за тековно одржување	538.626	414.297	620.129	15,13%	49,64%
Трошоци за откоп на јаглен и јаглен	1.843.934	3.099.268	1.398.044	-9,47%	-54,89%
Услуги за одржување на тежни моторни возила	980	1.705	1.062	10,63%	-37,74%
Услуги за одржување на лесни моторни возила	6.811	7.814	7.587	11,11%	-3,15%
Други услуги за одржување	74	85	528	610,52%	860,90%
Наемници-лицанси	3.843	3.700	3.701	-2,95%	0,02%
Наем за подвижности во земјата	3.732	3.606	3.286	-11,95%	-8,72%
Наем од граѓани	0	0	0	0,00%	0,00%
Општај наем	0	100	415	410,95%	314,67%
Комунални услуги	34.451	37.486	41.157	19,46%	9,78%
Комунални услуги (смет. вода, канализација, комунален смет)	34.451	37.486	41.157	19,46%	9,78%
Трошоци за истражување и развој	14.148	41.276	14.881	5,18%	-63,85%
Трошоци за услуги за техничко користење и научно истр.	14.148	41.276	14.881	5,18%	-63,85%
Трошоци за реклама, пропаганда, промоције и саем	125	150	125	0,00%	-16,67%
Трошоци за промоција, пропаганда и реклами во земјата	125	150	125	0,00%	-16,67%
Останати услуги	138.814	246.428	634.734	357,26%	157,58%
Трошоци за услуги за заштита на работната средина	3.893	1.940	11.251	181,75%	477,43%
Надомест за користење на јавни објекти	14	2.178	41	204,05%	-98,11%
Надомест за автопати, патарик и паркин	1.727	1.068	1.576	-1,81%	48,13%
Услуга за функционалноста на уред ГПС	0	468	0	0,00%	-100,00%
Надомест за технички припадници регистрација на возила	1.142	1.024	1.270	11,24%	23,97%
Трошоци за здружен наен пренос на подвижните	7.181	12.304	7.551	5,60%	-38,63%
Трошоци за системски услуги	119.650	220.000	606.035	408,80%	175,47%
Други материјални услуги	5.207	7.419	7.007	34,56%	-5,69%
вкупно	2.604.850	4.314.225	2.962.120	13,72%	-21,34%

Како позначајни ставки од претходната табела кои имаат поголеми промени се:

- Услугите за одржување односно ремонтите активности за анализираниот период оваа година се намалени за -79,84% односно -141.982 илјади денари во однос на истиот период минатата година. Ова намалување во најголем дел е поради намалувањето на овие трошоци во РЕК Битола за -131.074 илјади денари. Вообичаено овие трошоци во поголем дел се однесуваат на РЕК Битола за специјализирана работна рака за ремонтни активности на Блок I и Блок II, и тоа: Браварски работи на арматура и брусове на вентили со сопствена машина, браварско-заварувачки работи на арматура, цевководи и заварување, ревизија на потпорно-обесувачки систем на цевководи и термичка обработка на заварени слоеви.

- Услугите за тековно одржување за период 01.01.-31.12.2022 година покажуваат зголемување од 81.504 илјади денари или 15,13% во однос на истиот период минатата година. Најголемо намалување има во Дирекција од - 21.272 илјади денари за сервисирање на ветерен ларк Богданци согласно договорот. Додека во РЕК Осломеј трошоците за одржување се зголемени за 74.338 илјади денари, а во РЕК Битола овие трошоци се зголемени за 27.142 илјади денари.

Услугите од механизација се зголемени и тие во најголем дел опфаќаат ангажирана механизација, и тоа: камисон со волумен на сандакот од мин.14 м3 за ПЕ-ТЕ, градежна машина KOMATSU 155 AX булдожер гасеничар со снага на мотор од 200-350 KW, скип со снага на мотор поголема од 40 KW, товарно возило MAN 4x4 со вградена телескопска дигалка, товарно возило MERCEDES Atego 4x4 со вградена телескопска дигалка, цистерна за вода со волумен мин.8 м3 со пумпа за распрскување, ветодигалка од 13 до 25 т., утоварна лопата – гасеничар со капацитет на хорпа мин. 4 м3; и друго.

- Трошоците за откоп на јаглен и јаглевина за период 01.01.-31.12.2022 година се во износ од 1.398.044 илјади денари и се намалени за -145.289 илјади денари или -9,41% во однос на истиот период минатата година додека во однос на планот се намалени за -54,89%. Намалувањето на трошоците се должи пред се на:

1. Трошоците кои опфаќаат ископ, транспорт, одлагање и разатирање на јаглевина на далечина од 1.500-3.000 метри за период 01.01.-31.12.2022 година се 451.261 илјади денари и се намалени за -129.570 илјади денари или -22,31%.

2. Трошоците за ангажираната дисконтинуирана механизација од надворешни фирми за период 01.01.-31.12.2022 година се остварени во износ од 646.306 илјади денари и бележат зголемување од 258.150 илјади денари односно 68,51% во однос на истиот период 2021 година и истите се однесуваат на ангажирање на услуги од градежни машини за изградба на услов за формирање на нови траси и објекти за одводнување како и создавање поволни услови за работа на рудникот. Потребата од ангажирање на механизација од надворешни фирми се јавува како резултат на недостатокот на сопствена механизација.

3. Трошоците за ископ и транспорт на јаглен во кило цули за период 01.01.-31.12.2022 година се 300.478 илјади денари и бележат намалување од -273.870 илјади денари или -47,68% во однос на истиот период минатата година. Произведени се 5.004.100 тони јаглен односно за 14,29% повеќе во однос на истиот период од 2021 година кога се произведени 4.376.420 тони јаглен. Произведениот јаглен во Р.Суводол претставува 91,57% од вкупното производство на јаглен.

- Трошоците за услугите за тековните потреби на научно истражување во периодот 01.01.2022 -31.12.2022 година во однос на истиот период 2021 година се зголемени за 5,18% односно 733 илјади денари. Тие во поголем дел се состојат од заработува на геодетски елаборати за геодетски работи за посебни намени, премер на објекти во функција на запишување, како и испитувања на транспортни траки.

- Трошоците за здравствени прегледи на работниците се зголемени за 5,60% односно 400 илјади денари и изнесуваат 7.351 илјади денари. Здравствените прегледи се реализираат во зависност од можностите на Економскиот оператор кој ја дава услугата, како и од можностите да се ослободат работниците за таа намена без да трпи производниот процес. Согласно законските прописи здравствен преглед се врши на секои 2 години и затоа е можно динамиката на прегледите да е различна во одделни периоди или години.

Во табелата во продолжение прикажани се поголемите трошоци за услуги како учество во вкупно остварениот приход со цел да се види дали за остварените приходи направени се поголеми или помали трошоци во однос на претходната година, односно:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2021-31.12.2021	%	01.01.2022-31.12.2022	%	2022/2021
Услуги за токвно одржување	538.626	3,38%	620.726	1,62%	15,13%
Трошоци за отпад на јапон и половина	1.543.334	9,67%	1.398.044	4,10%	-9,41%
Комунални услуги (смет, вода, канализација, комунални услуги)	34.451	0,22%	41.157	0,12%	19,48%
Трошоци за системски услуги	119.580	0,75%	606.036	1,78%	406,80%
Останати услуги	385.660	2,31%	286.764	0,67%	-19,58%
Вкупно услуги со карактер на материјални трошоци	2.604.050	16,32%	2.962.720	8,68%	-13,72%
ВКУПНО	15.937.311	69,38%	21.025.003	20,01%	-25,69%

11.2 Општи продажни и административни трошоци се однесуваат на:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2021-31.12.2021	План 01.01.22-31.12.2022	01.01.22-31.12.2022	2022/2021	2022 П
Трошоци за вработени	3.743.244	3.821.010	3.553.817	-5,06%	-6,99%
Вредносно усогласувања на средствата	197	0	264.810	128.875,62%	0,00%
Резервирања на трошоци и ризици	64.767	730.500	799.063	1119,85%	8,15%
Останати расходи од работењето	914.273	906.376	805.713	-11,87%	-11,11%
ВКУПНО	4.722.481	5.457.886	5.403.603	-14,42%	-0,99%

Трошоци за вработени:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2021-31.12.2021	План 01.01.22-31.12.2022	01.01.22-31.12.2022	2022/2021	2022 П
Плата и надоместоци од плата – бруто *	3.462.698	3.494.963	3.298.379	-4,19%	-5,62%
Останати трошоци за вработените	282.420	181.231	125.904	-30,98%	-60,53%
Дневници за службени патувања, ноќнања и патни трошоци	4.577	5.350	6.387	39,56%	19,39%
Надомест на трошоците на вработените и подароци	152.788	128.238	112.020	8,98%	-12,65%
Трошоци за осигурување од неприкладни ситуации на работници од процес при работа	10.768	11.223	11.127	3,45%	-0,90%
ВКУПНО трошоци за вработени	3.743.244	3.821.010	3.553.817	-5,06%	-6,99%

* Во износот на плата и надоместоците од плата содржани се и платите на ниво членови на Управен одбор на АД ЕСМ кои се вработени во друштвото и имаат склучено менаџерски договори. Согласно член 384 став 7 од Законот за Трговски друштва бруто приманјата за 2022 година на членовите на Управниот одбор со: Вера Ковачева бруто приманје од 1.621.754 денари, Адријан Муча со бруто приманје од 674.599 денари, Добрила Стефанова со бруто приманје од 1.414.604 денари, Душица Јовановиќ со бруто приманје од 1.305.686 денари, Блазиче Трпески со бруто приманје од 1.117.533 денари, Иво Зонку со бруто приманје од 1.560.363 денари и Благој Гајдаровиќ со бруто приманје од 1.407.124 денари. Бруто приманјата на членовите на Надзорен одбор за 2022 година се: Спасане Бандановиќ со бруто приманје од 197.723 денари, Радван Асани со бруто приманје од 135.832 денари, Васил Колеж со бруто приманје од 269.894 денари, Сашо Додовски со бруто приманје од 231.801 денари, Фросина Џобтевска со бруто приманје од 218.646 денари, Јемал Јусефи со бруто приманје од 195.920 денари и Иво Петков со 251.997 денари.

Просечниот број на вработени со Декември 2022 година изнесува 4.258 вработени, додека минатата година со Декември биле просечно вработени 4.589 лица. Трошоците за плата и надоместоци од бруто плата во 2022 се намалени за - 144.320 илјади денари во споредба со 2021. Останатите трошоци за вработените се намалени за -58.521 илјади денари бидејќи ова година регресот за годишен одмор е исплатен 60%. Надомест на трошоците на вработените и подароци е зголемен за 9.232 илјади денари бидејќи трошокот за исхрана вработените во тек на работа е зголемен за 11.794 илјади денари.

Останати расходи од работењето се однесува на:

ОПИС	Во 000 денари				
	01.01.21-31.12.21	План 01.01.22-31.12.2022	01.01.22-31.12.2022	2021/2021	2022/2022 П
Трошоци за надомест и други примани на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	2.515	1.900	3.130	24,45%	64,73%
Трошоци за спонзорства и донации	49.454	52.400	49.000	-0,92%	-5,77%
Трошоци за спонзорство	620	1.000	0	-100,00%	-100,00%
Донации во земјата	834	3.000	0	-100,00%	-100,00%
Донации за сирџина	48.000	48.000	49.000	2,08%	2,08%
Донации за ДООЕЛ	0	0	0	0,00%	0,00%
Трошоци за репрезентација	4.457	4.672	5.371	20,51%	14,96%
Трошоци за репрезентација во земјата	445	500	943	112,10%	88,68%
Репрезентација - надворешни угостителски услуги	1.942	2.216	2.445	25,89%	10,82%
Репрезентација - кафе и сок	2.015	1.877	1.258	-37,69%	-25,11%
Трошоци за репрезентација - останато	55	279	727	1220,79%	160,27%
Трошоци за осигурување	160.882	160.692	159.816	-0,66%	-0,17%
Трошоци за осигурување на средства	157.384	156.099	152.602	-3,04%	-2,24%
Трошоци за осигурување од задолжителни ризици од трети лица	1.919	2.583	5.874	206,18%	187,42%
Трошоци за осигурување за возила-ветоодговорност	1.580	1.410	1.540	-15,18%	-1,83%
Банкарски услуги и трошоци за платениот промет	4.440	5.622	7.401	66,71%	31,64%
Банкарски услуги и провизија	2.491	2.173	5.174	105,25%	135,32%
Провизија и куртаж	1.827	3.329	2.149	17,66%	-35,43%
Надомест на провизија за наплата на електрична енергија	121	120	137	13,14%	14,48%
Останати расходи од работење	682.525	682.090	589.994	-16,16%	-14,82%
Придоноси за бенифициран стаж	58.613	59.731	61.593	8,80%	4,87%
Надомести за придонеси на Стопанската комора на РМ	5.793	5.889	5.278	-8,88%	-10,07%
Членарина на здруженија и трошоци за придонеси	5.803	9.177	3.734	50,52%	6,81%
Надомести за воден придонес	68.191	68.918	84.035	23,23%	27,48%
Останати даноци, придонеси, членарина и други давачки	17.544	22.235	22.120	26,09%	-0,52%
Административни и судски такси	8.869	8.475	4.886	-28,88%	-42,36%
Консултантски, советодавни и сметководствени услуги	1.182	4.957	1.105	-6,49%	-77,66%
Адвокатски и нотарски услуги	14.100	27.155	5.273	-62,60%	-80,58%
Трошоци за превозени и поврнати работи од електрици	226.157	258.847	247.644	8,54%	-4,83%
Интелектуални услуги	1.095	950	938	-14,81%	-1,76%
Остатни нематеријални трошоци и услуги	7.458	24.754	9.312	24,90%	-62,38%
Казни, пенали, надоместоци за пргата и друго	754	0	6.929	818,93%	0,00%
Други дополнителни утврдени трошоци од минати години	112.262	622	21	-99,98%	-96,56%
Останати несплатени трошоци - расходи од работењето	1.842	0	4.393	126,24%	0,00%
Расход од поранешни години - регрес за год. Одмор	30	0	0	-100,00%	0,00%
Останато	184.735	196.405	118.739	-27,92%	-39,23%
ВКУПНО	914.273	906.376	805.713	-11,37%	-11,11%

Дој од трошоците кои се намалени се трошоците за слободарство и долиците во земјата додека репрезентација, надзорешни уговорителски услуги и банкарските услуги се зголемени. Трошоците за осигурување се намалени за -0,65%. Ова намалување е поради амортизацијата на основни средства. Надоместите за воден приклучок во износ од 84.033 илјади денари се зголемени за 23,23% што се должи на зголемените трошоци за производство. Адвокатските и нотарските услуги се помали за -62,60% и изнесуваат 5.273 илјади денари исто така се намалени и интелектуалните услуги. Останатите трошоци за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година се намалени за – 45.996 илјади денари или -27,92%. Ова намалување се должи на помалку расходи од камети од поранешни година за – 54.996 илјади денари.

Трошоци за припремени и повремени работи од агенции – овој трошок има зголемување од 8,54% односно 19.487 илјади денари за период 01.01.-31.12.2022 година во однос на истиот период минатата година. Структурата на овие трошоци е следна:

Во 000 денари			
ОПИС	вредност 2022	вредност 2021	ИНД 2022/2021
Агенции за вработување	2	3	4=2/3*100
РЕК БИТОЛА	171.358	158.421	10
Припремени и повремени работи од агенции	171.358	158.421	10
РЕК ОСЛОМЈЕ	59.628	56.632	5
Припремени и повремени работи од агенции	59.628	56.632	5
ДИРЕКЦИЈА	7.419	5.978	24
Припремени и повремени работи од агенции	7.419	5.978	24
ХЕС МАВРОВО	0	100	-100
Припремени и повремени работи од агенции	0	100	-100
ХЕС ЦРП ЦРМ	8.671	7.820	11
Припремени и повремени работи од агенции	8.671	7.820	11
ХЕС ТРЕСКА	0	154	-100
Припремени и повремени работи од агенции	0	154	-100
ХЕС ТИКВЕШ	587	256	121
Припремени и повремени работи од агенции	587	256	121
ЕПЕРГЕТСКА	0	795	-100
Припремени и повремени работи од агенции	0	795	-100
ВКУПНО	247.644	228.157	8

Б. БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Во 000 МКД / EUR

Актува	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2021	Пасива	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2021
	000 МКД	000 МКД	000 МКД		000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 EUR
Нето нематеријални и средства	314.328	304.425	325.418	Капитал	30.170.863	35.170.583	31.791.044	510.928
Земјиште и згради	20.533.029	13.973.053	21.435.824	Резерви	3.702.362	3.755.674	4.398.717	71.038
Постройби и опрема	11.815.536	11.363.252	10.879.462	Акумулирана добитка	-2.350.002	-2.822.573	1.316.177	21.401
Други постојани средства	3.476.704	3.735.335	4.368.818	Вкупна нето вредност	34.513.270	24.064.185	37.875.939	603.365
Други финансиски средства	623.882	623.900	365.802	Долгорочни обврски - Банки	2.821.929	10.345.038	3.847.328	62.888
Вкупно постојани средства	26.893.775	35.005.965	37.412.346	Вкупно капитал + долгорочни обврски	37.335.200	34.549.220	41.323.266	671.823
Заложба	2.888.833	3.135.501	3.090.422	Краткорочни обврски - доставувачи	3.071.913	3.227.892	1.482.632	24.106
Побарувања	1.426.656	516.292	3.559.892	Краткорочни кредити	1.038.117	1.051.052	1.172.120	19.059
Други побарувања	1.017.778	452.284	3.219.736	Други краткорочни обврски	405.684	448.060	1.086.310	17.864
Други тековни средства	79.936	130.018	1.435.716	Дивиденди	0	0	0	0
Готовина / банкарски депозити	1.141.538	442.406	2.564.044	Други обврски ГВР	1.294.814	798.813	6.247.571	101.557
Вкупно тековни средства	6.591.862	5.140.501	13.999.591	Вкупно краткорочни обврски	5.810.437	5.895.246	3.958.063	162.417
ВКУПНА АКТИВА	45.448.637	40.146.466	51.411.937	ВКУПНА ПАСИВА	45.448.637	40.146.466	51.411.937	833.340

*Прикажаниот биланс на состојба е прилагоден за аналитички цели, односно од него се отстранети состојбите на побарувањата и обврските од партнери друштва со сметките 110 и 210;

**Од АВР и ГВР изјата така за аналитички цели со состојба 31.12.2022 е отстранет износ од 7.869.491 илјади денари, кој произлегува од делбениот биланс на АД ЕСМ.

1. АКТИВА

Во периодот од 01.01.2022 - 31.12.2022 екс се погледнаме паричниот тек ќе забележиме дека инвестиционите активности се во износ од 3,279.399 илјади денари.

Најголем дел од инвестиционите активности се вложувања во фотонапонска централа во РЕК Осломеј, ветерен парк Богданци втора фаза, опрема во РЕК Битола (ларна турбина, работно тркало и помошна механизација), изработка на усеж за раздвојување во ПК ПЈС, разладна кула 2 во РЕК Битола и друго.

Тековните средства

Залихи

Од вкупната залиха најголем дел опфатваат резервните делови односно 78,67%, додека вкупните залихи на РЕК Битола учествуваат со 22,63% во вкупните залихи на АД ЕСМ.

Во табелата во продолжение дадена е структурата на залихите по категории и по Подружници:

Во 000 денари

ПОДРУЖНИЦИ	Залихи на материјал	Залихи на резервни делови	Залихи на готов инвентар	Валорита девалвирани провизии	Вкупни залихи на 01.01.22	%	Вкупни залихи на 31.12.22	%	2022/2021
ДИРЕКЦИЈА	2.912	6	85	0	3.003	0,10%	2.040	0,07%	47,19%
УЕС МАВРОВО	40.672	9.059	156	0	49.787	0,54%	19.350	0,67%	2,08%
УЕС ЦРН ДРИМ	8.023	4.521	2.379	0	14.873	0,25%	14.279	0,48%	4,16%
УЕС ТИКВЕШ	4.004	0.860	214	0	5.078	0,39%	11.464	0,40%	4,02%
РЕК БИТОЛА	165.334	2.102.459	8.087	276.850	2.553.730	82,63%	2.385.870	92,58%	7,04%
РЕК ОСЛОМЕЈ	145.150	289.035	0	13.884	448.072	14,50%	444.446	16,35%	3,11%
УЕС ТРЕСКА	2.435	12.673	8.282	0	18.391	0,50%	17.273	0,60%	6,47%
ЕНЕРГЕТИКА	12.788	8.967	1.192	0	20.947	0,55%	24.078	0,65%	14,85%
ВКУПНО	354.193	2.481.107	16.878	290.734	3.090.422	100,00%	2.800.315	100,00%	6,93%

Во побарувања од купувачите структурата е следна:

Во 000 денари

ПОБАРУВАЊА	31.12.21	%	31.12.22	%	2022/2021
ЕВН	1.051.355	86,92%	1.170.680	92,09%	22,80%
МЕРСО	116.487	8,18%	393.008	10,70%	220,80%
Електродистрибуција (ЕОЕЛ)	0	0,00%	1.505.033	43,91%	0
Остатни побарувања	354.510	24,90%	442.974	12,44%	24,55%
ВКУПНО	1.421.652	100,00%	3.363.695	100,00%	189,85%

Побарувањата од купувачи на АД ЕСМ се концентрирани на три големи купувачи, чие заедничко учество во вкупните побарувања заклучно со 31.12.2022 година е околу 87,56%. Нагледата на истито се одвива во меѓусебно договорените рокови на плаќање.

Други тековните средства

Другите тековни средства се зголемени поради давање на трајно користење на недвижни ствари: топловодна мрежа во износ од 1.112.975 илјади денари на АД ЕСМ Скопје, а за потребите на ЕСМ дистрибуција на топлина ДООЕЛ Скопје за дистрибуција на топлинска енергија во град Скопје во Одлука од Влада број 41-7323/2 од 06.09.2022 година.

II. ПАСИВА

КАПИТАЛ

Во капиталот има позначајни промени и е намален за 1.379.840 денари заради покривање на загубите од поранешни години со Одлука на У.О. број 02-1203/279/1.2 од 28.02.2022 година.

Во ставката Резерви вклучуваат:

Во 000 денари			
ОПИС	31.12.2021	31.12.2022. План	31.12.2022.
Резервиранија за трошоци за објаснување на природни богатства	177.182	219.911	177.182
Резервиранија за користи на работенита	392.754	405.197	362.413
Останати долгорочни резервиранија	86.397	85.713	829.018
Ревалоризациони резерви и законски резерви	3.048.056	3.046.056	3.009.107
ВКУПНО	3.702.389	3.756.877	4.368.717

Останати долгорочни резервиранија се однесуваат на резервиранијата што се прават за судски спорови и тие во 2022 година се зголемени поради судскиот спор со Бабкок Германија во износ од 641.544 илјади денари.

Долгорочни обврски

Долгорочните обврски се однесуваат на обврски по земени кредити од банки, како што е прикажано во табелата:

Во 000 денари		
Состојба на долгорочни обврски на 31.12.2022		
ОПИС	Каматна стапка	Главнина
Комерцијална банка (КОГЕЛ)	6M euribor + 2,50%	218.643
Комерцијална банка - Механикавизија	6M euribor + 1,80%	914.733
Халк банка (кредит за тек. поддршка)	6M euribor + 3,00%	483.213
Стопанска банка (кредит за тек. поддршка)	6M euribor + 2,50%	497.962
EBRD Фотоволтаици Осломеј 1	3,00%	102.441
Стопанска банка (Power machines-Rusija)	1M euribor + 2,50%	63.855
Дојче банка (Бабкок)	12M euribor + 1,675%	373.536
KFW Банка - Германија (ревалоризација)	12M euribor - 0,30%	337.189
KFW банка - Германија (ветерен парк)	2,50%	184.319
KFW банка - Германија (ветерен парк) II фаза	1,15%	49.417
KFW Банка Германија (Топлификација)	1,50%	812.012
ВКУПНО		3.847.328

Тековни обврски

Обврските кон добавувачи во износ од 1.482.642 илјади денари се однесуваат на обврски кон домашни и странски добавувачи. Истите се намалени за -1.775.163 илјади денари во однос на планот за 2022 година, додека во однос на 31.12.2021 година се намалени за -1.589.271 илјади денари што се должи на континуираното сервисирање на обврските.

Краткорочни кредити

Се однесуваат на делот од долгорочните обврски кои АД ЕСМ ги има за плаќање во тековната година. Во продолжение во две табели ќе ја прикажеме изменаџената обврска по краткорочни кредити до 31.12.2022, како и преостанатите обврски по краткорочни кредити до крајот на наредната година.

Табела 1 – Исплатени обврски по краткорочни кредити во период 01.01.2022 – 31.12.2022

Во 000 денари

Кредит по банка	Каматна стапка	Главнина	Камата	Вкупно исплати 01.01. 31.12.2022
EBRD фотоволтажни Осломеј 1	3,00%	11.512	5.033	14.646
Комерцијална Банка (Косел)	6M euribor + 2,5 %	54.883	5.094	62.983
Комерцијална Банка - Механизациска	6M euribor + 1,9 %	0	5.910	5.910
Стопанска банка (Power machines-Rubra)	1M euribor + 2,8%	166.119	3.849	177.768
Делце банка (Delcebank)	12M euribor + 1,675%	280.788	13.487	281.278
KfW Банка Германија (ветерски парк)	3,90%	311.049	17.010	329.963
KfW Банка Германија (ревитализација)	12M euribor + 0,9%	107.000	0	107.000
KfW Банка Германија (Телификација)	1,50%	2.899	0	2.899
Халк Банка (кредит за тек. поддршка)	6M euribor + 3%	153.738	12.930	168.718
Стопанска банка (кредит за тек. поддршка)	6M euribor + 2,5 %	117.538	6.346	125.034
ВКУПНО		1.237.398	76.448	1.313.846

Табела 2 – Преостанати обврски по краткорочни кредити за период од 01.01.2023 - 31.12.2023 година

Во 000 денари

Кредит по банка ¹	Каматна стапка	Главнина	Камата	Оплати за период 01.01. 31.12.2023
EBRD фотоволтажни Осломеј 1	3,00%	14.634	4.463	10.007
Комерцијална Банка (Косел)	6M euribor + 2,5 %	34.601	10.902	85.853
Комерцијална Банка - Механизациска	6M euribor + 1,9 %	0	50.448	18.448
Стопанска банка (Power machines-Rubra)	1M euribor + 2,8%	209.727	4.719	214.446
Делце банка (Delcebank)	12M euribor + 1,675%	250.244	8.575	288.819
KfW Банка Германија (ветерски парк)	3,90%	201.832	9.659	213.492
KfW Банка Германија (ревитализација)	12M euribor + 0,9%	183.646	0	183.646
KfW Банка Германија (Телификација)	1,50%	220.456	4.931	230.420
Халк Банка (кредит за тек. поддршка)	6M euribor + 3%	308.000	9.301	317.801
Стопанска банка (кредит за тек. поддршка)	6M euribor + 2,5 %	352.000	16.693	368.692
ВКУПНО		1.786.235	92.781	1.673.616

¹ Вкупниот износ на камата и главнина кој треба да се плати наредната година се разликува од прикажаното, ко БС погоре ег текстот. Бидејќи каматите за кредитите ги променлива каматна стапка, а платите вклучуваат и востаноги амортизационите плаќања и на се вклучени во сметководствената евиденција, а обврските за плаќање ќе се разликуваат обласно променливите каматни стапки кои важат во периодот на плаќање.

Други обврски ПБР

Другите обврски по ПБР се зголемени за 4.952.657 илјади денари поради неопрошените субвенции од Владата на 31.12.2022 година и тоа 2.550.796 илјади денари субвенции за електрична енергија и 2.410.314 илјади денари субвенции за топлинска енергија и истите се временски разграничени и ќе се признаат како приход кога ќе се потрошат.
Исто така износот од 1.129.939 илјади денари е сегашната вредност на топловодната мрежа доделена од Владата во владение на АД ЕСМ Скопје.

В. ИЗВЕШТАЈ ЗА ГОТОВИНСКИОТ ТЕК

Готовинскиот тек за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година е следен:

опис	Во 000 денари	
	31.12.2022	
Нето добиток/загуба		2.250.399
Амортизација		2.460.826
Даноци		263.716
Вкупно		4.974.931
Даноци		(263.716)
Промена во побарувања од купувачи		(2.135.037)
Промена во останати побарувања		(2.231.930)
Промена во залихи		(201.589)
Промена во останати тежени средства		(1.356.678)
Промена во добавувачи		(1.589.271)
Промена во останати обврски		5.633.483
Готовински тек од оперативни активности		2.830.193
Промена во нематеријални средства		(11.095)
Промена во земјиште и агради		(872.794)
Промена во опрема и малики		737.349
Промена во останати фиксни средства		(910.114)
Промена во останати финансиски средства		238.081
Амортизација		2.460.826
Готовински тек од инвестициони активности		(3.279.399)
Слободен готовински тек (Free cash flow)		(449.206)
Дивиденди		-
Промена во долгорочни кредити		1.525.399
Промена во краткорочни кредити		134.014
Промена во акционерски капитал		(1.379.840)
Промена во резерви		686.329
Промена во задржана добиток		3.576.178
Добиток/загуба за финансиската година		2.250.399
Готовински тек од финансиски активности		1.871.692
Нето готовински тек		1.422.486
Парични средства на почеток на година		1.141.558
Парични средства на крај на година		2.564.044

Готовински тек е направен за добивање на пореална слика за движењето на сите готовински приливи и одливи во зависност од тоа за што се употребени и од каде потекнуваат.

Некои позначајни показатели

Показателите се пресметани врз база на прочистен биланс на состојба т.е. направен за интерните односи и АБВ и ПБР.

ОПИС	31.12.2021	31.12.2022 Период	31.12.2022
Показател за тековна ликвидност	1,128	0,919	1,392
Брза ликвидност	0,630	0,349	1,082
Показател за финансиска зближеност	0,069	0,290	0,098
Показател за капитално зближеност	0,200	0,402	0,270
Equity ratio	0,800	0,598	0,730
Financial debt equity ratio	0,112	0,485	0,134
Bank equity ratio	0,260	0,672	0,369
Поверок на актива	-4,01%	-28,31%	4,39%
Поверок на капитал	-4,63%	-30,57%	5,45%
ЕБИТ/процент на камата	-28,99%	-158,86%	26,76%
Денови на врзување на залихи	102	40	49
Денови на висување на побарувања	56	19	73
Денови на плаќање на обврски кон добавувачи	159	41	23

Показателот за тековна ликвидност е мерило за способност за плаќање на обврските и сонува колку пати се состојат тековните обврски во тековните средства односно колку од тековните обврски се покриени со тековни средства. Од показателите гледаме дека тековните обврски се покриени 1,392 пати со тековни средства и ваквата ликвидност покажува подобрување за разлика од последниот анализиран период 31.12.2021 кога овој показател изнесувал 1,128. Показателот за брза ликвидност е поверодостоен за нашата компанија, бидејќи залихите во АД ЕСМ секако не се неизменли за продажба односно од нив не можеме да очекуваме зголемување на ликвидноста. Колку показателите за тековна и брза ликвидност се поголеми толку е подобро за компанијата. Показателот за брза ликвидност треба да изнесува барем 1, за анализиранот период е позисок од овој параметар и изнесува 1,082 и покажува подобрување за разлика од 31.12.2021 година.

Показателите на задолженост се слични со последниот анализиран период поради редовната исплата на обврските по кредити.

Показателите на поврат на актив и капитал и покриеност на камата се позитивни и покажуваат подобрување во однос на последниот анализиран период и се слика на добриот финансиски резултат за овој период.

Деновите на врзување на побарувањата покажуваат вложена наплата односно намалени приходи во однос на износот на побарувањата на 31.12.2021, поради побарувањата од Електродистрибуција ДООЕЛ и АД ЕСМ Продажба.

Својосите показатели од посрната табела покажуваат задоволителна состојба на компанијата.

Изработил:
Владимир Силанковски

Одобрил:
Добрица Стефаноска динг.екв.

Генерален Директор
М-р Васко Ковачевски

05-1173/1
28.02.23ДО
Управен одбор на АД ЕСМ**Предмет: Доставување на Годишен Финансиски извештај**

Во прилог Ви доставуваме Годишен Финансиски извештај од работењето на АД Електрани на северна Македонија во државна сопственост Скопје за период 01.01.2022 – 31.12.2022 година за ставање на дневен ред на Управен одбор на АД ЕСМ - Скопје за негово усвојување.

Со поздрав,

Изготвил/Одобрил: Владимир Славковски

Директор
Финансов Дирекција
Добрила Стефаноска дипл.екк.

Ко:

- Архива
- Директор на Сектор/Подружница

ЕМБС: 06023754

Целосно име: Акционерско друштво за производство на електрична енергија

ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во државна сопственост, Скопје

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2022

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	37.412.347.952,00			36.593.774.706,00
2	-- I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	325.417.676,00			314.322.924,00
3	-- Издатоци за развој	40.836.220,00			29.641.112,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	6.544.874,00			6.645.230,00
7	-- Нематеријални средства во подготовка	278.036.582,00			278.036.582,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	36.701.128.525,00			35.655.569.341,00
10	-- Недвижности (011+012)	21.435.823.639,00			20.563.029.266,00
11	-- Земјиште	4.763.481.524,00			4.755.448.036,00
12	-- Градежни објекти	16.672.342.115,00			15.807.581.230,00
13	-- Постројки и опрема	10.878.487.061,00			11.615.836.301,00
14	-- Транспортни средства	120.906.427,00			122.669.980,00
15	-- Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	166.918.769,00			81.467.006,00
16	-- Биолошки средства	25.894,00			25.894,00
17	-- Аванси за набавка на материјални средства	737.117.816,00			442.953.091,00
18	-- Материјални средства во подготовка	3.360.715.131,00			2.828.507.813,00
19	-- Останати материјални средства	1.133.788,00			1.079.990,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	385.801.751,00			623.882.441,00
23	-- Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	379.683.916,00			617.764.606,00
25	-- Побарувања по дадени долгорочни заеми	156.823,00			156.823,00

26	-- Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	9.051,00		9.051,00
27	-- Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	9.051,00		9.051,00
30	-- Останати долгорочни финансиски средства	5.951.961,00		5.951.961,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	12.464.093.544,00		6.473.051.712,00
37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	3.090.422.028,00		2.888.833.373,00
38	-- Залихи на сировини и материјали	352.123.060,00		300.088.006,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	2.447.564.721,00		2.342.960.266,00
41	-- Залихи на готови производи	290.734.247,00		245.785.101,00
45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	6.809.400.305,00		2.442.433.079,00
46	-- Побарувања од поврзани друштва	404.482.715,00		50.255.288,00
47	-- Побарувања од купувачи	3.362.679.811,00		1.210.458.245,00
48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	197.012.275,00		214.196.770,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	499.236.048,00		806.596.592,00
50	-- Побарувања од вработените	1.537.391,00		1.392.012,00
51	-- Останати краткорочни побарувања	2.344.452.065,00		159.534.172,00
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	15.528.403,00		29.026.140,00
57	-- Побарувања по дадени заеми	227.665,00		227.665,00
58	-- Останати краткорочни финансиски средства	15.300.738,00		28.798.475,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	2.548.742.808,00		1.112.759.120,00
60	-- Парични средства	2.548.742.808,00		1.112.759.120,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	1.435.487.929,00		78.810.283,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	51.311.929.425,00		43.145.636.701,00
64	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	64.670.402,00		64.670.964,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	36.107.327.189,00		33.856.937.687,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	31.791.043.718,00		33.170.883.475,00
70	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	1.022.392.692,00		1.022.392.692,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	1.977.713.869,00		2.023.663.110,00
74	-- Останати резерви	1.977.713.869,00		2.023.663.110,00
76	-- VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	934.212.590,00		631.794.171,00

77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	2.250.389.500,00			
78	-- X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА				1.728.207.419,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	8.957.031.184,00			7.993.785.188,00
82	-- I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	1.368.610.738,00			656.332.510,00
83	-- Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	362.412.693,00			392.753.507,00
84	-- Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	1.006.198.045,00			263.579.003,00
85	-- II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	3.847.328.326,00			2.821.929.341,00
90	-- Обврски по заеми и кредити	3.847.328.326,00			2.821.929.341,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	3.741.092.120,00			4.515.523.337,00
96	-- Обврски спрема поврзани друштва	466.931.372,00			82.971.810,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	1.475.269.733,00			3.068.805.475,00
98	-- Обврски за аванси, депозити и кауции	7.372.412,00			3.107.758,00
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	91.188.583,00			96.400.230,00
100	-- Обврски кон вработените	178.615.844,00			186.970.917,00
101	-- Тековни даночни обврски	263.373.984,00			
104	-- Обврски по заеми и кредити	1.172.131.050,00			1.038.116.597,00
108	-- Останати краткорочни обврски	86.209.142,00			39.150.550,00
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	6.247.571.052,00			1.294.913.826,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	51.311.929.425,00			43.145.636.701,00
112	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	64.670.402,00			64.670.964,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	34.054.956.138,00			15.935.642.909,00
202	-- Приходи од продажба	23.464.564.896,00			11.165.506.491,00
203	-- Останати приходи	10.590.391.242,00			4.770.136.418,00
204	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на почетокот на годината	245.785.101,00			77.841.297,00
205	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на крајот на годината	290.734.247,00			245.785.101,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	31.496.013.790,00			17.782.634.846,00

208	-- Трошоци за суровини и други материјали	7.325.557.608,00			3.680.735.394,00
209	-- Набавна вредност на продадените стоки	13.343.906.858,00			4.197.139.817,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	2.962.120.215,00			2.604.850.459,00
212	-- Останати трошоци од работењето	767.155.466,00			716.290.456,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	3.553.816.782,00			3.743.244.157,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	2.182.899.996,00			2.276.614.247,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	192.980.062,00			201.959.066,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	922.498.162,00			964.124.627,00
217	-- Останати трошоци за вработените	255.438.562,00			300.546.217,00
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	2.460.825.745,00			2.577.428.350,00
219	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	14.076.798,00			17.483,00
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	239.933.589,00			179.462,00
221	-- Резервирања за трошоци и ризици	790.063.366,00			64.767.103,00
222	-- Останати расходи од работењето	38.557.363,00			197.982.165,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	38.047.001,00			21.464.443,00
224	-- Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	9.282.170,00			3.147.495,00
225	-- Приходи од вложувања во поврзани друштва	9.282.170,00			3.147.495,00
230	-- Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	14.201.206,00			11.577.213,00
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	14.563.625,00			6.739.735,00
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	127.833.139,00			70.623.729,00
239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	119.361.320,00			65.862.320,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	8.471.819,00			4.761.409,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)-(204-205+207+234+245)	2.514.105.356,00			
247	-- Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245)-(201+223+244)				1.728.207.419,00
250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	2.514.105.356,00			
251	-- Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)				1.728.207.419,00
252	-- Данок на добивка	263.715.856,00			
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	2.250.389.500,00			
256	-- НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)				1.728.207.419,00

257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	4.258,00			4.589,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00			12,00
269	-- Добивка за годината	2.250.389.500,00			
270	-- Загуба за годината				1.728.207.419,00
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	2.250.389.500,00			
291	-- Вкупна сеопфатна загуба за годината (270+287) или (270-286) или (287-269)				1.728.207.419,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
601	-- Набавна вредност на издатоци за развој за сопствени цели (интерен проект)	1.020.115.545,00			990.072.318,00
604	-- Сегашна вредност на издатоци за развој за сопствени цели (< или = АОП 003 од БС)	40.836.220,00			29.641.112,00
606	-- Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 004 од БС)	6.544.874,00			6.645.230,00
609	-- Земјишта	4.763.481.524,00			4.755.448.036,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	16.672.342.115,00			15.807.581.230,00
617	-- Сегашна вредност на основното стадо (< или = АОП 016 од БС)	25.894,00			25.894,00
619	-- Книги, слики, вајарски дела, музејски експонати, предмети од архивска граѓа и слично (< или = АОП 019 од БС)	1.133.788,00			1.079.990,00
623	-- Вложувања во природни богатства во подготовка (< или = АОП 018 од БС)	1.494.481,00			1.494.481,00
631	-- Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 065 од БС)	31.791.043.718,00			33.170.883.475,00
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	23.038.814.874,00			10.843.561.456,00
647	-- Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	13.307.845,00			2.643.743,00
654	-- Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	58.388,00			63.008,00
655	-- Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	32.580.427,00			16.276.970,00

657	-- Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	10.232.349.024,00		4.505.503.603,00
661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	325.403.403,00		248.288.116,00
662	-- Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)	1.060.278,00		18.363.486,00
663	-- Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	219.935.660,00		66.852.280,00
664	-- Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	1.075.815,00		959.036,00
666	-- Приходи од дивиденди	9.282.170,00		3.147.495,00
668	-- Трошоци за суровини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	2.756.931.888,00		694.476.844,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	5.013.758,00		4.291.027,00
673	-- Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	2.416.659,00		1.091.338,00
674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	2.856.140,00		1.927.452,00
675	-- Вода (< или = АОП 208 од БУ)	138.574.031,00		134.751.599,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	1.117.069.541,00		815.498.494,00
677	-- Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	2.627.377.440,00		1.200.195.528,00
678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	604.893.055,00		771.089.019,00
679	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	12.535.788,00		8.790.063,00
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	159.583.644,00		112.795.204,00
682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	5.941.051,00		6.134.813,00
684	-- Надворешни услуги за изработка на производи (вон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	37.634.075,00		26.836.106,00
686	-- Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	3.700.727,00		3.813.364,00
689	-- Трошоци за истражување (< или = АОП 211 од БУ)	14.881.109,00		14.148.111,00
691	-- Вкалкуирани надомести за време на боледување	33.144.669,00		36.054.698,00
695	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	97.785.370,00		152.846.327,00
696	-- Помощи (< или = АОП 217 од БУ)	27.202.960,00		26.417.667,00
698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	1.057.601,00		508.536,00
699	-- Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	3.173.281,00		3.255.328,00

700	-- Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	112.020.310,00			102.788.154,00
701	-- Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	11.939.826,00			14.488.305,00
702	-- Надомести за одвоен живот (< или = АОП 217 од БУ)	131.297,00			145.060,00
704	-- Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	99.949.187,00			88.154.789,00
707	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	3.129.951,00			2.514.955,00
708	-- Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	49.000.000,00			49.453.878,00
709	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	5.371.289,00			4.456.968,00
710	-- Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	170.943.031,00			171.638.393,00
711	-- Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	7.401.135,00			4.439.647,00
712	-- Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	935.904,00			951.299,00
713	-- Придонеси кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	173.024.797,00			148.140.044,00
714	-- Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	8.734.310,00			5.802.808,00
717	-- Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	278.679.632,00			262.776.847,00
718	-- Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	6.376.019,00			382.852,00
719	-- Надоместоци за штети (< или = АОП 222 од БУ)	552.566,00			37.130,00
722	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	4.258,00			4.589,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2285	- 35.11 - Производство на електрична енергија	34.093.003.139,00			

Потпишано од:

Slavica Arsovska

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.